

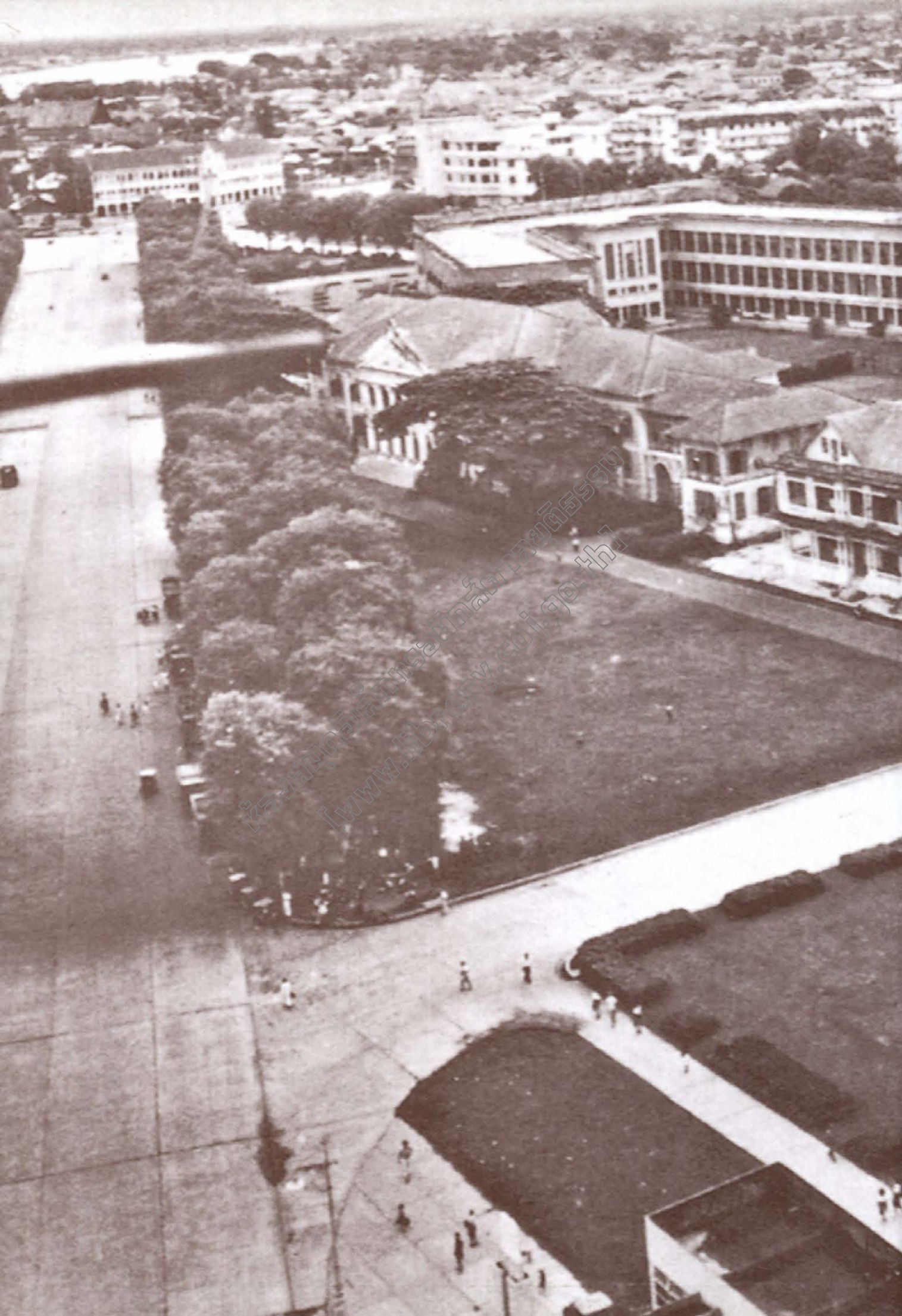
ศาลฎีกา

หอสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
www.library.coj.go.th

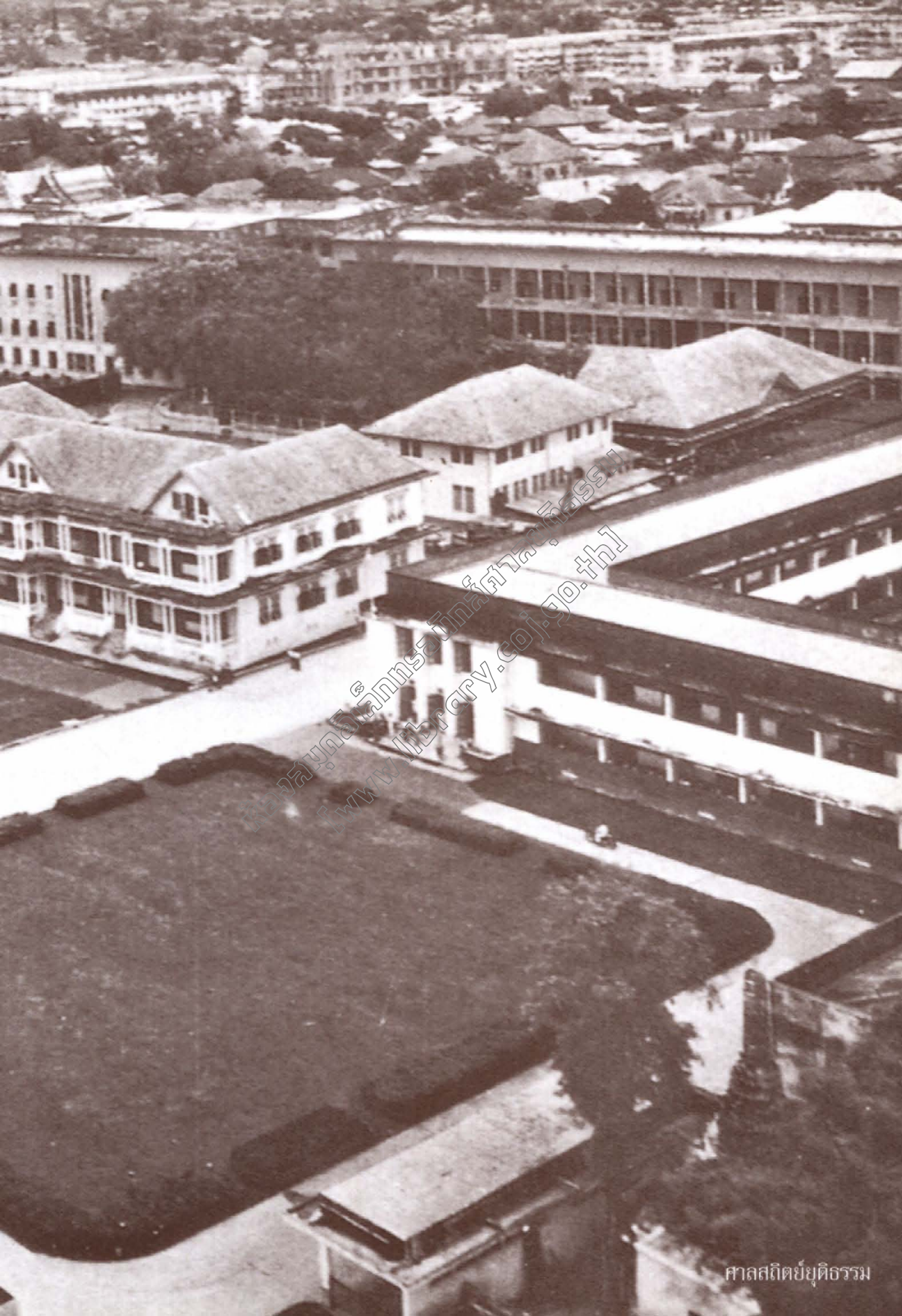

วันศาลยุติธรรม

พ.ศ. 2545

ภาพนี้ถ่ายโดยกรมศิลปากร
www.library.go.th

เอกสารอ้างอิง
ปี ๒๕๔๖
พิธีมอบรางวัล
โปรดอย่าผิดที่
๑. ๒๕๔๖

123681

๓/๓ ๑๕๐๖/๙๖/๒๕๔๖

๒ ก.พ. ๒๕๔๙

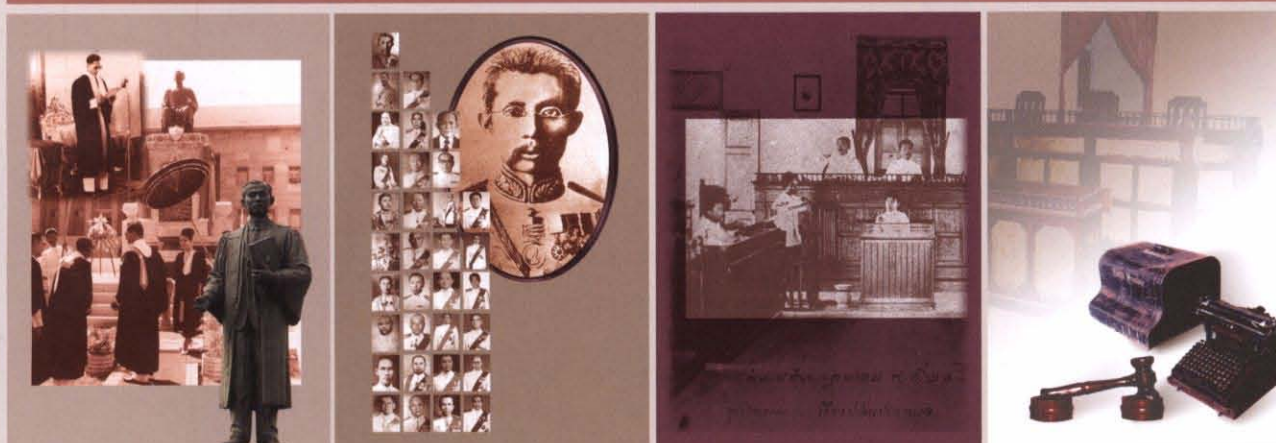

สารจากประธานศาลฎีกา

ธรรมชาติของมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่ธรรมชาติของมนุษย์ก็ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินข้อพิพาทเพื่อสร้างความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งต่อมาได้วิวัฒนาการจนกลายเป็นสถาบันศาลที่มีผู้พิพากษาเป็นผู้ชี้ขาด การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาซึ่งเป็นปुरुชนจำเป็นต้องได้รับความเชื่อมั่นและศรัทธาจากสังคมสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ไม่ได้มาจากอาคารที่โอโถง บัลลังก์ที่วิจิตร หรือยศถาบรรดาศักดิ์ที่สูงส่ง หากแต่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพศรัทธา ดำรงตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือในความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรอบรู้เท่าทันเหตุการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ดีศาลจะไม่สมบูรณ์หากปราศจากเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลืองานธุรการคดี อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าผู้พิพากษา เพราะแม้ประชาชนจะให้ความเคารพ ศรัทธา และเชื่อมั่นในผู้พิพากษาที่ชี้ขาดตัดสินคดีเพียงใด ความนิยมชมชอบนั้นอาจลดน้อยถอยลง หากเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลืองานศาลประพฤติและดำรงตนให้สังคมเกลียดชังและสงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ ระบบศาลยุติธรรมของไทยในปัจจุบันถือว่าก่อกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2425 ในวโรกาสที่กรุงเทพมหานครได้ก่อตั้งมาครบ 100 ปี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคเสด็จประพาสสวนสุนันทา ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระยาสุรเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมให้ดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกระทรวงยุติธรรม และทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระยาสุรเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมให้ดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกระทรวงยุติธรรม โดยผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงถือว่าวันที่ 21 เมษายน ของทุกปีเป็น “วันศาลยุติธรรม” เพื่อความเป็นสิริมงคล ความร่วมมือร่วมใจกันทำหน้าที่และพัฒนางานศาลให้ดียิ่งขึ้นไป ความเชื่อถือ ศรัทธา ในศาลยุติธรรม และความสถาพรยั่งยืนของประเทศชาติ

ในโอกาสนี้ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกตลอดจนพระปณิธานารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถโปรดดลบันดาลให้บุคลากรในศาลยุติธรรมทุกท่านประสบความสำเร็จ สุขภาพร่างกายแข็งแรง สติปัญญาเฉียบแหลม ดำรงตนอยู่ในความถูกต้องชอบธรรม จิตใจหนักแน่นมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่อำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนในสังคม เพื่อรักษาความสงบสุขและร่มเย็นของบ้านเมือง สามารถรักษาคุณธรรมในสังคมให้คงอยู่สืบไป

นายสันติ ทักราล
ประธานศาลฎีกา

เรื่อง	หน้า
พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์เกี่ยวกับงานศาล	5
ประธานศาลฎีกา (อดีต-ปัจจุบัน)	19
คดีพจน์อดีตประธานศาลฎีกา เนื่องในวันศาลยุติธรรม 2545	30
หลักเมือง:ศาลยุติธรรมกับการเป็นหลักของแผ่นดิน	32
อาคารศาลยุติธรรม (อดีต-ปัจจุบัน)	35
ห้องพิจารณาคดี (อดีต-ปัจจุบัน)	57
ของใช้ตุลาการ	69
บ้านพักผู้พิพากษา (อดีต-ปัจจุบัน)	75
เสื้อครุยของผู้พิพากษา	86
แสดมปฎิชากรและตราประจำวัน	87
ระบบบันทึกคำพยาน	89
พระพุทธรูปประจำศาล	95
สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฯ (อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต)	99

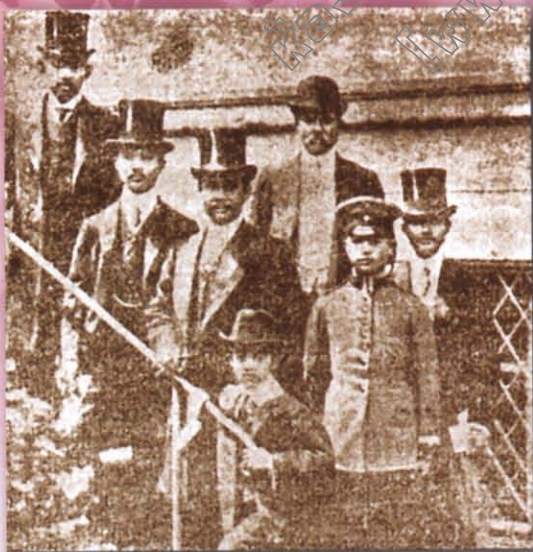

พระราชกรณียกิจของ
พระมหากษัตริย์เกี่ยวกับงานศาลา

พระผู้ก่อตั้งศาลสถิตย์ยุติธรรม
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงฉลองพระองค์ครุยปริญญานิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ทรงพระราชดำริให้จัดตั้งโรงเรียนกฎหมาย

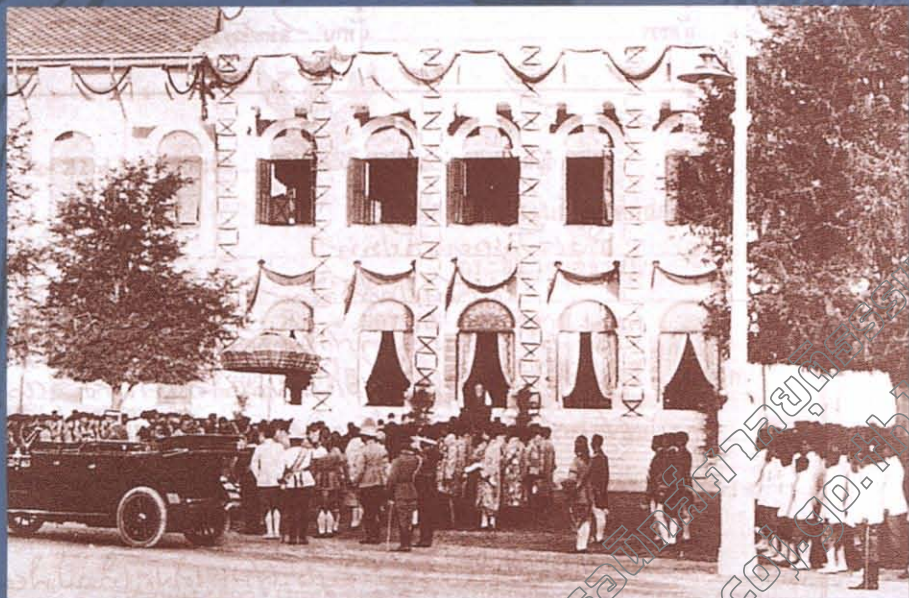

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการปรับปรุงศาลหัวเมืองและตั้งศาลในระบบใหม่ โดยสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยสมัยนั้น กับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมสมัยนั้น ได้ร่วมดำเนินการปรับปรุง

พระผู้ก่อตั้งโรงเรียนกฎหมาย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จดลงพระองค์ครุฑเนติบัณฑิตยสถาน

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน
เหยียบศาลยุติธรรม
เมื่อวันอังคาร ที่ 5 มกราคม
พ.ศ. 2457 เวลา 17.00 น.
และทรงพระมหากรุณาธิคุณเป็น
สมาชิกกิตติมศักดิ์ และฉลอง
พระองค์ครุยเนติบัณฑิต

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉลองพระองค์ครุยเนติบัณฑิต
เมื่อคราวเสด็จพิธีก่อพระฤกษ์สร้างอาคารเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
พระบิดาแห่งกฎหมายไทย

พระอนุสาวรีย์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

พระอนุสาวรีย์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศาลจังหวัดภูเก็ต

ศาลจังหวัดเชียงใหม่

ศาลจังหวัดลำปาง

ศาลจังหวัดพิษณุโลก

ศาลจังหวัดนครราชสีมา

พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลปัจจุบัน
พระราชทานพระบรมราโชวาท เนื่องในงานพระราชทานประกาศนียบัตรแก่นักนิสิตใหม่
ณ ตึกเนติบัณฑิตยสภา

ประทับบัลลังก์ศาลอาญา
26 มกราคม 2495

เสด็จหยียบศาลจังหวัดเชียงใหม่และสำนักงาน
อธิบดีผู้พิพากษามาสด 5 ครั้งแรก
8 มีนาคม 2501

เสด็จหยียบศาลจังหวัดและศาลแขวงสงขลา
(ประทับบัลลังก์ศาลจังหวัดสงขลา)
22 มีนาคม 2502

เสด็จเยี่ยมศาลจังหวัดปัตตานี 23 มีนาคม 2502

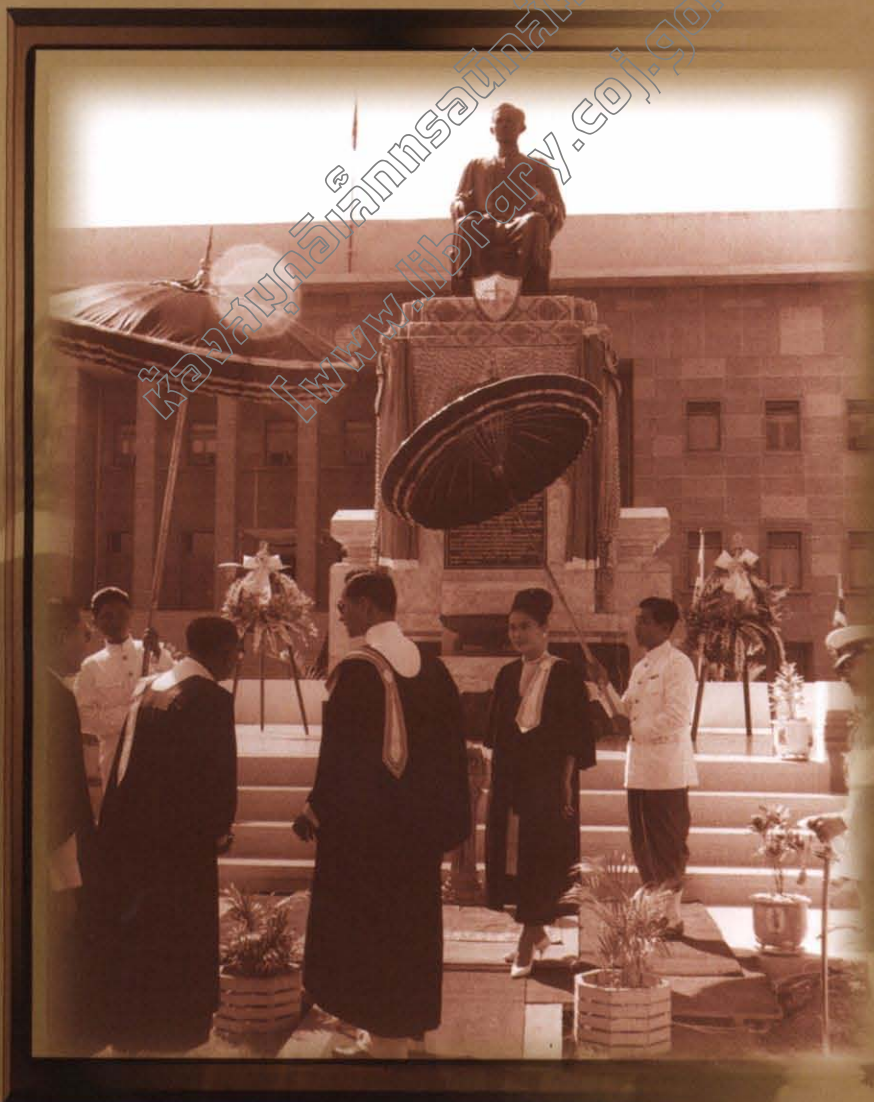

ประทับบัลลังก์ศาลจังหวัดปัตตานี

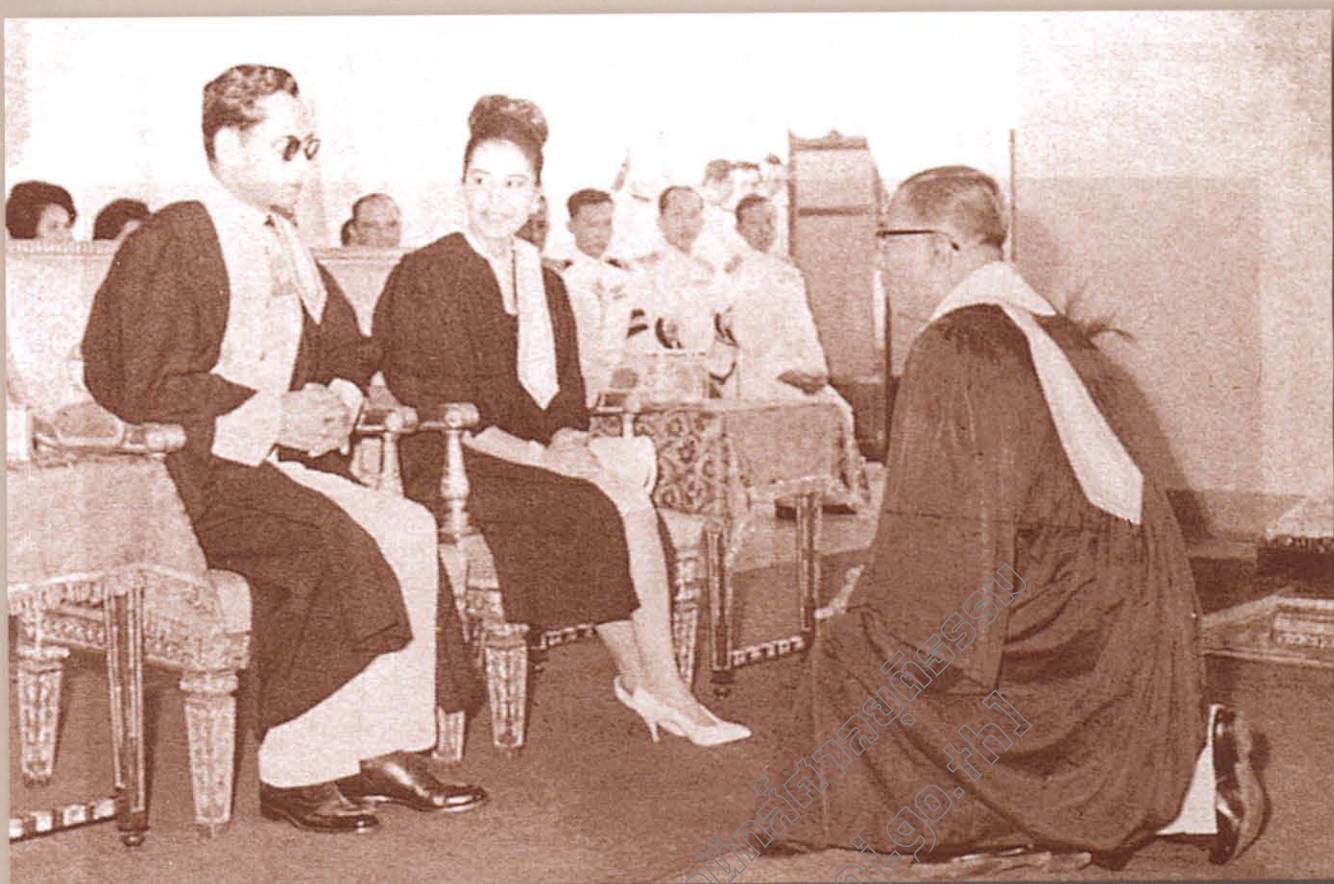

เสด็จเยี่ยมศาลจังหวัด
และศาลแขวงสงขลา
22 มีนาคม 2502

เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์พระรูปพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ และ
ทรงเป็นประธานงานสโมสรสันนิบาตเนติบัณฑิต วันที่ 27 มกราคม 2507

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช
และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
เสด็จพระราชดำเนิน
ทรงประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์
พระรูปพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
27 ม.ค. 2507

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับนายสัญญา ธรรมศักดิ์

เสด็จฯ พระราชทาน
ประกาศนียบัตร
เนติบัณฑิตและทรงเป็น
ประธานงานสโมสรสันนิบาต
เนติบัณฑิต 3 มีนาคม 2513

ประธานศาลฎีกา
(อดีต-ปัจจุบัน)

ธงประธานศาลฎีกา

ความหมาย ตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. 2522 มาตรา 43 (4) กำหนดว่าธงประธานศาลฎีกามีลักษณะเป็นรูป สีเหลืองพื้นผ้ากว้าง 5 ส่วน ยาว 6 ส่วน พื้นธงสีขาว ตรงกลางของพื้นธงมีรูปวงกลมมีเส้นรอบวงเป็นเส้นคู่ ตรงกลางของวงกลมมีรูปพระแสงขรรค์เป็นหลักมีดูลเกี่ยวขัดไว้ที่ด้ามพระแสงขรรค์รูปเหล่านี้เป็นสีแดงอยู่ภายใต้พระมหามงกุฎสีเหลือง ซึ่งมีความหมายแสดงถึงอำนาจในการพิจารณาพิพากษาหรือตัดสินคดีด้วยสติปัญญาและให้ความยุติธรรมโดยเสมอภาคเท่าเทียมกันภายใต้พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

ประวัติความเป็นมา

เดิมธงแสดงตำแหน่งของประธานศาลฎีกาไม่ได้กำหนดให้มีไว้ เพิ่งจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธง พ.ศ. 2522 ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งอำนาจการปกครองประเทศทั้งสามคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติคือ ประธานรัฐสภา ฝ่ายบริหารได้แก่นายกรัฐมนตรี และฝ่ายตุลาการได้แก่ประธานศาลฎีกา ประกอบกับพระราชบัญญัติฉบับเดิมกำหนดให้มีแต่ธงนายกรัฐมนตรี ต่อมาเมื่อมีการยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับเดิม และตราพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบันจึงได้กำหนดให้มีธงแสดงตำแหน่งประธานศาลฎีกาอันเป็นประมุขของฝ่ายตุลาการขึ้นพร้อมกับประธานรัฐสภาและนายกรัฐมนตรี

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นพิชิตปรีชากร
จ.ศ. 1247 (พ.ศ. 2428)

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศิริราชสังกาศ
ธ.ย. ร.ศ. 108 (พ.ศ. 2432)

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นสวัสดิวัดนวิศิษฎ์
11 เม.ย. ร.ศ. 131
พ.ศ. 2455 - 31 ส.ค. 2461

พระมหาเสวกโท พระยาจักรปาณิศรวิมลสุทธี
31 ส.ค. 2461 - 11 ธ.ค. 2462

มหาอำมาตย์โท พระยาฤทธิการุณกิจ
11 ธ.ค. 2462 - 6 พ.ค. 2469

มหาอำมาตย์โท พระยาจินดาภิรมย์ราชสุภาวดี
(จิตร ณ สงขลา) รั้งตำแหน่งอธิบดีศาลฎีกา
ตั้งแต่ 6 พ.ค. 2469 โปรดเกล้าฯให้เป็นอธิบดีฯ
1 เม.ย. 2470 - 15 ธ.ค. 2471

มหาอำมาตย์โท พระยาเทพวิฑูร พหลสุธาบดี
15 ธ.ค. 2471 - 2476

พระยาศรีสังกร (ตาด จารุรัตน์) (รั้งตำแหน่งอธิบดีฯ)
1 ม.ค. 2476 - 1 เม.ย. 2477

พระยาวิกรมรัตนสุภาฯ (รั้งตำแหน่งอธิบดีฯ)
ตั้งแต่ 1 เม.ย. 2477
1 ต.ค. 2477 - พ.ค. 2483

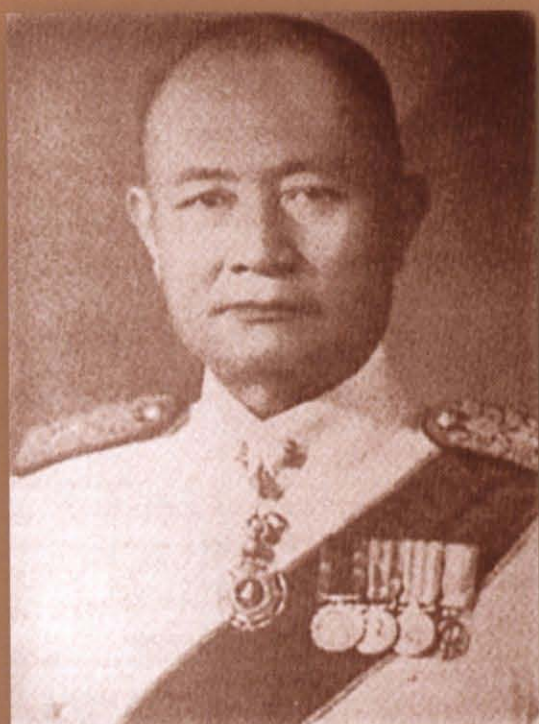
พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์ (วงษ์ ลัดพลี)
17 ม.ค. 2484 - 2495

พระม누เวทยวิมลนาท (ม누เวทน์ สุมาวงศ์)
28 ส.ค. 2496 - 4 มิ.ย. 2501

พระยารธรรมบัณฑิตสิทธิธฤงคาร
(บุญจ้วน บุญยะปานะ)
15 ก.ค. 2501 - 11 พ.ย. 2501

หลวงจํารูญเนติศาสตร์ (จํารูญ ไปษยานนท์)
1 เม.ย. 2502 - 1 ต.ค. 2505

นายประวัติ ปิตตพงศ์
15 ต.ค. 2505 - 1 ต.ค. 2506

นายสัญญา ธรรมศักดิ์
1 ต.ค. 2506 - 1 ต.ค. 2510

นายประกอบ หุตะสิงห์
1 ต.ค. 2510 - 1 ต.ค. 2515

นายทองคำ จารุเทติ
1 ต.ค. 2515 - 15 มี.ค. 2516

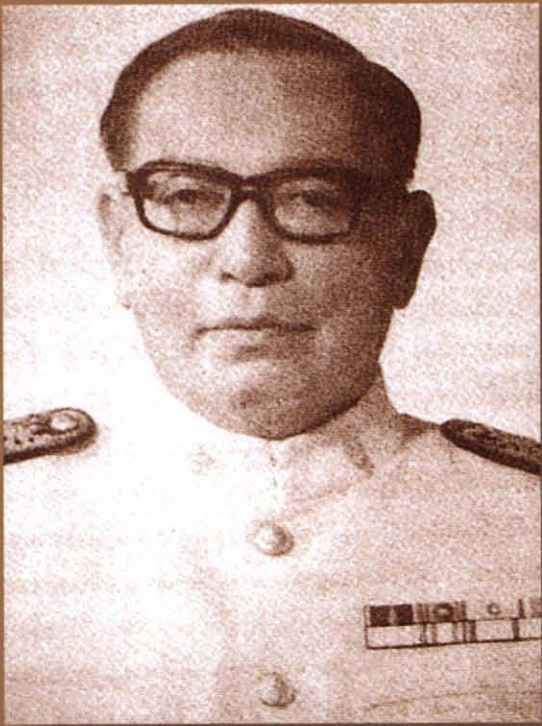
นายจินดา บุญยาคม
1 เม.ย. 2516 - 1 ต.ค. 2517

นายสุธรรม ภัทราคม
1 ต.ค. 2517 - 1 ต.ค. 2520

นายวิกรม เมลาพันธ์
1 ต.ค. 2520 - 1 ต.ค. 2521

นายประพจน์ ภิระวัฒน์
1 ต.ค. 2521-1 ต.ค. 2523

นายบัญญัติ สุขีระ
1 ต.ค. 2523-30 ก.ย. 2527

นายภิญโญ ชีรนิตติ
1 ต.ค. 2527-30 ก.ย. 2530

นายจำรัส เขมะจารุ
1 ต.ค. 2530 - 30 ก.ย. 2532

นายอนันต์ คล้ายสังข์
1 ต.ค. 2532 - 30 ก.ย. 2533

นายโสภณ รัตนกร
1 ต.ค. 2533 - 30 ก.ย. 2534

นายสวัสดิ์ โชติพานิช
1 ต.ค. 2534-30 ก.ย. 2535

นายประมาณ ชันชื้อ
1 ต.ค. 2535-30 ก.ย. 2539

นายปิ่นทิพย์ สุจริตกุล
1 ต.ค. 2541-30 ก.ย. 2542

นายศักดิ์ดา โมกขมรรคกุล
1 ต.ค. 2539-30 ก.ย. 2541

นายจเร อำนาจวัฒนา
1 ต.ค. 2542-30 ก.ย. 2543

นายเรือไชย พิทักษ์พล
1 ต.ค. 2543-30 ก.ย. 2544

นายสันติ ทักกราล
1 ต.ค. 2544 - ปัจจุบัน

คติพจน์อดีตประธานศาลฎีกา เนื่องในวันศาลยุติธรรม 2545

การปฏิวัติหน้าที่ของผู้นำพากษา
ในศาลยุติธรรม ให้พึงระลึกถึง อริยสงฆ์ ได้อย่าง
เคารพศรัทธาปฏิบัติตนต่อพระมหากษัตริย์ ความ
ยุติธรรมย่อมเกิดแก่ประชาชน และความสามัคคี
ย่อมเกิดแก่ราชอาณาจักรไทย

เทพประพจน์ ธีระวัฒน์
อดีตประธานศาลฎีกา
ต.ก. 21 - ก.ย. 23

ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งของประเทศ
ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ของศาลยุติธรรมแต่ละคน จึงต้องระลึก
ถึงงานสำคัญในหน้าที่ที่จะต้องให้ความยุติธรรม และความ
เสมอภาคแก่ทุกคน เพื่อให้ประชาชนที่มาศาลยุติธรรมได้รับ
ความคุ้มครองในสิทธิและเสรีภาพโดยทั่วกัน.

อรรถ ฤกษ์
ประธานศาลฎีกา 1 ต.ค. 29-30 ก.ย. 32

จากเรื่องอรรถ ฤกษ์ รองอธิบดี
ที่ 11 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา 101 และ 102 ในพินัย
ของ และ มาตรา 101 มาตรา 102

(อรรถ ฤกษ์ อธิบดีศาลฎีกา)
อดีตประธานศาลฎีกา
๒๕ มี.ค. ๒๕๔๕

ความยุติธรรม คือ ความหมายในการปฏิบัติงานของผู้นำพากษา
ความบริสุทธิ์ เมตตาจิตปฏิบัติกับผู้อื่นด้วยความเมตตา
ผู้พิพากษาจึงพึงปฏิบัติตนให้เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน
ศ. ธีระวัฒน์

ศาลยุติธรรม มีภาระหน้าที่ในการพิจารณาคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
หน้าที่อันหนักอึ้งนี้ ได้ความเคารพ เชื่อถือ สติปัญญา เมตตาธรรม ๑๐๐ ปี ว่า
" เคารพ เชื่อถือ สติปัญญา " ของผู้พิพากษา (เคารพ เชื่อถือ สติปัญญาของพระมหากษัตริย์) ของผู้
พิพากษาอันเป็นหัวใจของศาลยุติธรรม

17 มี.ค. 45

ความเป็นธรรม: ไม่ได้มีได้
หากอยู่ในกฎเกณฑ์แล้วจึงสามารถ
ยอมรับยอมรับ และยอมรับสิ่งที่ได้
V. 100

เพื่อผลประโยชน์ได้แก่เป็นอิสระภายใต้การปกครองที่มีมนุษยธรรมของตนเองแล้ว ในที่
งานแบบโบราณตามหลักธรรมที่ทรงคุณค่า รวบรวมด้วยมือของ ศาสตราจารย์
ได้อัดปรีชณ์ของประเพณี และความเป็นธรรมที่ประเพณีจะพึงได้รับ เป็นสิ่งสำคัญ.

ศาสตราจารย์
(ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เถลิงศรี)

ในการประชุมวิชาการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย
100 ปีแล้ว ผู้มีหน้าที่และหน้าที่ของครู
มีความเป็นอิสระและสิ่งหนึ่งซึ่งควรจะต้องมีได้
ในหน้าที่ของครูผู้ที่มีหน้าที่ของครูผู้ที่มีหน้าที่
ได้ของครูผู้ที่มีหน้าที่ของครูผู้ที่มีหน้าที่
ของครูผู้ที่มีหน้าที่ของครูผู้ที่มีหน้าที่

ศาสตราจารย์
(ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เถลิงศรี)

การประชุมวิชาการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เถลิงศรี
ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เถลิงศรี
ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เถลิงศรี

ศาสตราจารย์
(ศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เถลิงศรี)

"ผู้พิพากษา" เป็นตำแหน่งที่พิเศษสูง แต่กับผู้ที่ได้รับนั้น
มิได้อยู่ที่ตำแหน่ง หากแต่อยู่ที่การประพฤติปฏิบัติ ตามข้อบัญญัติ
การใช้อำนาจในหน้าที่ของธรรมประเพณีจากอดีต และ การที่ตนให้น้ำหนัก
จะทำให้ได้ผลดีของธรรมของเรามาเป็นที่ยอมรับตลอดไป.

ศาสตราจารย์

(นายอรรถสิทธิ์ นันทะกุล)
๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕

หลักเมือง : ศาสนุติธรรมกับการเป็นหลักของแผ่นดิน

จารุณี ฐานธารณ

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการศาสนุติธรรม

บทนำ

วันที่ 21 เมษายน นอกจากจะเป็นวันแห่งการลงรากปักฐานของกรุงเทพมหานครแล้ว ต่อจากนี้วันที่ 21 เมษายน จะเป็นวันแห่งการให้น้ำถึงความมั่นคงของระบบศาสนุติธรรมของประเทศไทย จากการที่คณะกรรมการบริหารศาสนุติธรรม (ก.บ.ศ.) ได้ลงมติให้ถือเอาวันที่ 21 เมษายนของทุกปีเป็นวันที่ระลึกแห่งการสถาปนาศาสนุติธรรม

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2325 เมื่อ 220 ปีก่อน ช่วงที่ประเทศไทยประสบกับการเสียกรุงศรีอยุธยา อันเลศตระการตาค่อยพลิกฟื้นคืนความเข้มแข็งมาสู่ยุคกรุงธนบุรี จากนั้นจากความจำเป็นในการย้ายเมืองหลวง ประเทศก็ได้เข้าสู่ยุคสร้างบ้านแปงเมืองครั้งใหม่จากการที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชได้ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรี และสถาปนากรุงเทพมหานครขึ้นเป็นราชธานีแห่งใหม่ของประเทศ ซึ่งสัญลักษณ์สำคัญแห่งการลงรากปักฐานบ้านเมืองใหม่อันเป็นวัฒนธรรมที่รับช่วงสืบทอดกันมายาวนานได้แก่การสถิต “หลักเมือง” เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเจริญงอกงามในทุกด้าน

การสถาปนากรุงเทพมหานคร การสถาปนาสถาบันศาสนุติธรรม การสถาปนากระทรวงยุติธรรม และการแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรม

ณ วันอาทิตย์ เดือนหก ขึ้นสิบค่ำ ตรงกับวันที่ 21 เมษายน 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้มีพิธียกเสาหลักเมืองกรุงเทพฯ ณ ศาลหลักเมือง เพื่อประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกแด่พระนคร เพื่อเป็นที่สถิตของเทพยดารักษามือเมืองเพื่อความสมาน ยึดเหนี่ยวและสร้างความมั่นคงทางจิตใจของปวงอาณาประชาราษฎร์ โดยมีพระหลักเมือง พระเสื่อเมือง พระทรงเมือง เป็นเทพยดาสำคัญที่ช่วยปกปักรักษามือเมือง ทั้งนี้ พระหลักเมืองเป็นเทพยดาที่คุ้มครองพระราชกำหนดกฎหมายให้ชนศาลตุลาการพิพากษาบังคับคดีโดยเที่ยงธรรมเป็นหลักค้ำจุนแผ่นดิน พระเสื่อเมืองเป็นเทพยดาที่ปกป้องบ้านเมืองจากอริราชศัตรู และพระทรงเมือง เป็นเทพยดาที่ดูแลทุกข์สุขของปวงอาณาประชาราษฎร์ ดังนั้นความวัฒนาถาวรของกรุงเทพมหานครจึงเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับประเทศ อันมีพระมหากษัตริย์ราชเจ้าทุกพระองค์ได้ทรงเป็นประมุขจิตวิญญานเป็นประธานของบ้านเมืองในการปกป้องและเพิ่มพูนความวัฒนาถาวรเรื่องแก่กรุงเทพมหานครอยู่เสมอมา

ณ โอกาสที่กรุงเทพมหานครได้เจริญวัฒนามาครบ 100 ปี ณ วันศุกร์ เดือนหก ขึ้นสิบค่ำ ตรงกับวันที่ 21 เมษายน 2425 นับเป็นโอกาสสำคัญแห่งการเฉลิมฉลองความยืนยาวต่อเนื่องแห่งความเป็นประเทศ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ได้ถือเป็นมามงคลแห่งการเสด็จพระราชดำเนินในการประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารศาลสถิตยุติธรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมศาลทั้ง

หลายมาไว้ในที่เดียวกันโดยทรงมีเจตจำนงมั่นคงที่จะแสดงให้ชาวต่างชาติทั้งปวงที่เข้ามาติดต่อสัมพันธ์กับประเทศไทยในขณะนั้น ได้เห็นความเป็นอารยะของประเทศท่ามกลางกลิ่นไอแห่งการล่าอาณานิคม โดยถือเหตุแห่งความล้มเหลวของระบบบริหารงานภายในขณะนั้นเป็นข้ออ้าง ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญแห่งการโยกสถาบันศาลเข้าร่วมศูนย์กับความเป็น “หลัก” ของเมือง ในความเป็นกรุงเทพมหานครที่มี “หลักเมือง” เป็นสัญลักษณ์ อันแสดงถึงพระราชปณิธานที่ถือเอาการพัฒนางานศาลเป็นส่วนหนึ่งของความศิวิไลซ์ของประเทศที่มีแนวคิดของสิทธิสภาพนอกอาณาเขต การถือครองอธิปไตยทางการศาลของระบบศาลกงสุลที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ นับเนื่องจากการจัดตั้งอาคารศาลสถิตยยุติธรรมเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2425 จากนั้นประเทศไทยได้เข้าสู่ขั้นตอนของการจัดตั้งกระทรวงยุติธรรมในเวลาอีก 9 ปีต่อมา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2434 จากนั้นได้มีการปรับกระบวนการบริหารจัดการ สร้างเสริมความมั่นคงและความเป็นเอกภาพเพื่อการยอมรับของนานาชาติอารยประเทศมาตามลำดับ ณ ปัจจุบัน ประเทศไทยได้ก้าวขึ้นมาอีกก้าวหนึ่งแห่งความเป็นสากลในการแยกจากกระทรวงยุติธรรมในการมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2543

จากการจัดตั้งอาคารศาลสถิตยยุติธรรม เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2425 ในการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี ของกรุงเทพมหานครดังกล่าวมาข้างต้น ได้แสดงให้เห็นความมุ่งหมายในพระหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงให้ความสำคัญแก่กิจการศาลยุติธรรมของประเทศในการเป็นหลักเป็นประธานแก่ความมั่นคงของบ้านเมืองเล็กเช่น “หลักเมือง” ของประเทศ ซึ่งผู้รับราชการสนองเบื้องพระยุคลบาทในงานศาลได้ซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณมาโดยตลอด และจากนี้ไปทุกปีแห่งการบรรจบครบรอบแต่ละช่วง วันที่ 21 เมษายน ย่อมเป็นวันที่ระลึกแห่งการเฉลิมฉลองความมั่นคงของกรุงเทพมหานครไปพร้อมกับการเฉลิมฉลองความมั่นคงแห่งวงการศาลยุติธรรมของประเทศ ในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการเป็นหลักประกันเพื่อค้ำจุนความสถิตสถาพรของประเทศสืบไป

อาคารศาลสถิตยยุติธรรม

นับจากที่อาคารศาลสถิตยยุติธรรมได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2425 อาคารดังกล่าวได้ ใช้เป็นที่ตั้งของศาลต่างๆ ต่อมาเมื่อได้ก่อตั้งกระทรวงยุติธรรมขึ้นอีก 9 ปีถัดมาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2434 ก็ได้เพิ่มความแออัดให้แก่อาคารศาลสถิตยยุติธรรมแห่งนี้มากขึ้น

จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2454 เมื่อองค์พระของกระทรวงธรรมการที่ทำข้างวังหน้าวังหลัง จึงได้มีการย้ายศาลฎีกาและกองหมายไปอยู่ที่อาคารดังกล่าว ต่อมาได้สร้างอาคารขึ้นเพิ่มเติมรวมกับอาคารเดิมเป็น ๓ หลัง จึงใช้หลังใหญ่เป็นที่ตั้งกระทรวงยุติธรรม หลังหนึ่งเป็นศาลฎีกา อีกหลังหนึ่งเป็นที่ตั้งกองหมาย กองรักษาทรัพย์หรือล้มละลาย ทั้งนี้ การย้ายกระทรวงยุติธรรมไปยังอาคารทำข้างวังหน้าดังกล่าวได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2454 ส่วนอาคารศาลสถิตยยุติธรรมเดิมคงใช้เป็นห้องของศาลแพ่ง ศาลอุทธรณ์ ศาลคดีต่างประเทศ และศาลพระราชอาญา

จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2482 รัฐบาลได้อนุมัติโครงการก่อสร้างกระทรวงและศาลยุติธรรมซึ่งจะสร้างในที่ดินเดิม ณ ถนนราชดำเนินในและถนนราชินี ศาลฎีกาและกระทรวงยุติธรรมได้ย้ายจากอาคารวังหน้ามา ณ อาคารแห่งใหม่นี้ เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 ซึ่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา) ได้เป็นประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2484 ในขณะนั้นอาคารศาลสถิตยยุติธรรมเดิมนอกจากจะใช้เป็นที่ทำการของศาลแพ่งแล้ว ยังได้ใช้เป็นที่ทำการศาลแขวงพระนครใต้ ศาลแขวงธนบุรี และสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล 1 ด้วย

เมื่อปี พ.ศ. 2501 สภาพของอาคารศาลสถิตยยุติธรรม ซึ่งมีอายุกว่า 70 ปีได้เกิดการชำรุดหลายแห่ง ทรุดโทรมมาก ถึงขนาดพื้นชั้นล่างทรุด ต้องค้ำจุนกันอยู่หลายแห่งและพื้นชั้นบนยวบยอ่นไม่เป็นการปลอดภัย ทั้งมีรายการที่ต้องใช้อาคารนี้มากจนถึงขนาดเบียดเสียดคับแคบกัน โดยศาลแพ่งทำงานเต็มชั้นล่าง และชั้นบนบางส่วน ศาลแขวงพระนครใต้อยู่ชั้นบนปีกขวา ศาลแขวงธนบุรีอยู่ชั้นบนปีกซ้าย อีกทั้งยังมีสำนักงานคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์มาอาศัยเป็นที่ทำการอยู่อีกด้วย ครุภัณฑ์เครื่องใช้ของศาลแพ่ง เช่น บัลลังก์ โต๊ะ เก้าอี้ ล้วนแต่เก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมเหลือกำลังซ่อมแซมเกือบทั้งสิ้น จนกระทั่งได้รับการร้องเรียนและต่อว่าอยู่เสมอ ๆ จากผู้ที่มาติดต่อราชการ

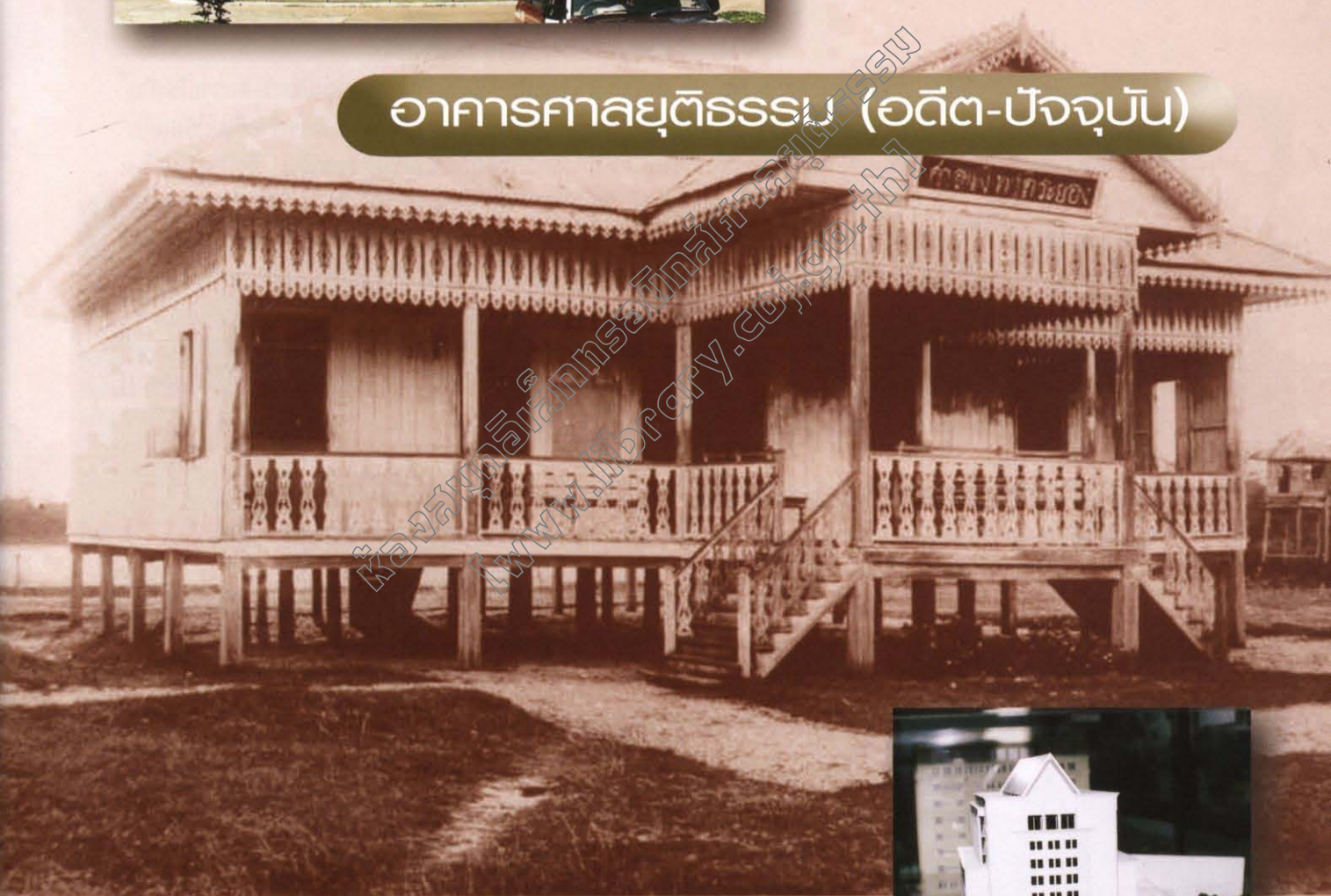
จากการที่อาคารศาลสถิตยยุติธรรมดังกล่าวซึ่งใช้งานมาจนมีอายุถึง 77 ปี นอกจากจะมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงพอจะใช้ในราชการต่อไปแล้ว ยังคับแคบไม่เพียงพอแก่ปริมาณงานซึ่งเพิ่มทวีขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก โดยเฉพาะห้องพิจารณาคดีมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอแก่ปริมาณของคดี ทั้งห้องทำงานส่วนใหญ่มีคิบบังไม่ถูกสุขลักษณะ ถึงแม้จะซ่อมแซมใหม่ก็คงเป็นอาคารที่ไม่สะดวกและไม่เหมาะสมที่จะเป็นศาลยุติธรรมอันตั้งอยู่ในใจกลางกรุงเทพมหานคร การดำเนินการ

123681

อาคารศาลยุติธรรม (อดีต-ปัจจุบัน)

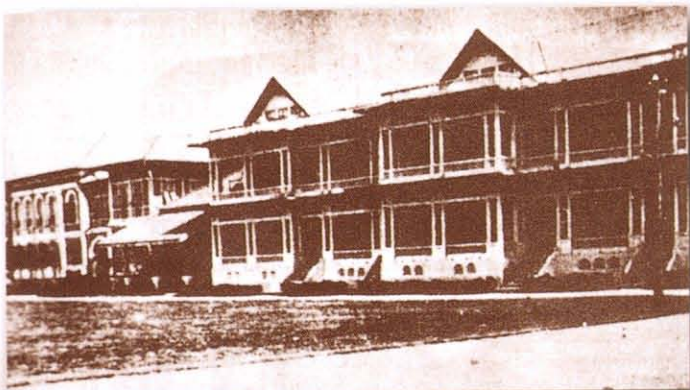
อาคารศาลยุติธรรม

ศาลแพ่ง ศาลพระราชอาญา ศาลต่างประเทศ
ศาลอุทธรณ์กรุงเทพฯ ซึ่งรวมเรียกว่า สนามสถิตย์ยุติธรรม
ตั้งอยู่ที่ถนนหน้าหีบเผยและถนนราชดำเนินใน

...ตัวอาคารศาลต้องมีลักษณะความสง่าเคารพไปในตัว นานาประเทศจึงนิยมก่อสร้างศาลสถิตย์ยุติธรรมให้เป็นจุดสำคัญจุดหนึ่งของนคร สำหรับประเทศไทยอาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมเดิมอยู่ริมถนนราชดำเนิน สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ส่วนในยุคต่อมาก็เห็นได้ที่อาคารศาลยุติธรรมริมถนนราชินี ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ทำการศาลฎีกา สร้างขึ้นในสมัยที่ท่านนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม สมัยแรก เมื่อ พ.ศ. 2481 นอกจากนี้ยังได้มีความดำริของทางราชการปัจจุบัน ที่จะสร้างปราสาทยุติธรรมเป็นที่ทำการถาวรของศาลฎีกา ทางปีกด้านตะวันตกของอาคารศาลยุติธรรมปัจจุบันนี้ด้วย อนึ่ง เห็นได้ตามลักษณะการก่อสร้างศาลยุติธรรมในหัวเมืองว่า ได้วางหลักผังเมืองให้สร้างศาลยุติธรรมเคียงคู่หรือตรงข้ามกับศาลากลางจังหวัดอันเสมอและอาคารที่สร้างใหม่ในระยะไม่นานได้วางภูมิฐานการก่อสร้างให้เป็นจุดเด่นของนครอยู่แล้วโดยลำดับ อาทิ ศาลจังหวัดสงขลา ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดอุดรธานี ศาลจังหวัดกาญจนบุรี ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ทั้งหลายเหล่านี้ให้เป็นไปในหลักการที่ถูกต้องตามสากลนิยม ว่าศาลยุติธรรมต้องสร้างให้มีความสง่างามเป็นจุดสำคัญจุดหนึ่งของนคร...

* คำบรรยาย เรื่อง ลักษณะท้องที่พิจารณาตามหลักวิชาการ โดย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เสนอต่อที่ประชุมสภาคณะแห่งการป้องกันอาชญากรรม เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2497 ณ ที่ประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาลอาญาที่สร้างขึ้นใหม่ที่ตึกสี่สี่
เป็นโรงเรียนกฎหมายและนิติบัณฑิตสภาด้วย

ศาลจังหวัดสิงห์บุรี สร้างมกราคม พ.ศ. 2453 (ร.ศ. 129)

ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทำพิธีเปิดศาล
1 พฤษภาคม พ.ศ. 2453
ปัจจุบันใช้เป็นที่ทำการ
ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา

ศาลจังหวัดชัยนาท สร้างในปีพ.ศ. ไฉไม่ปรากฏ
หรือสร้างศาลใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2455

ศาลจังหวัดสุรินทร์ สร้าง ปี พ.ศ. 2472
และเปิดทำการอยู่จนถึงปัจจุบัน

ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา (หลังเก่า)
สร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2450

ศาลจังหวัดตราด
เปิดทำการ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2453

ศาลจังหวัดกบินทร์บุรี
เปิดทำการ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2482

ศาลจังหวัดระยอง ปี พ.ศ. 2483

ศาลจังหวัดนครราชสีมา
เปิดทำการ
6 ตุลาคม พ.ศ. 2440

◀ ศาลจังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2447 (ร.ศ. 123)

ศาลจังหวัดอุบลราชธานี สร้างเสร็จ ปี พ.ศ. 2461

◀ ศาลจังหวัดสุรินทร์
สร้างเสร็จประมาณปลายปี พ.ศ. 2451 (ร.ศ.127)

◀ ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2456
(สร้างในสมัย พระยาชัยธรรมธาดา)
อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลร้อยเอ็ด

ศาลจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2460

ศาลจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2464

ศาลจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2476

ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน หลังแรก
ร.ศ.129 (10 ธันวาคม พ.ศ. 2453)
สร้างในสมัย ขุนสาลีรัฐวิภาค
ผู้พิพากษา

ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน (หลังที่สอง)
8 มกราคม พ.ศ. 2496
สร้างในสมัย นายใหญ่ ศาลยาชีวิน

ศาลจังหวัดเชียงราย เปิดทำการ
1 มกราคม ปี พ.ศ. 2456

ศาลจังหวัดลำปาง ปี พ.ศ. 2457

ศาลจังหวัดพิษณุโลก
ปี พ.ศ. 2443 (ร.ศ. 118)

ศาลจังหวัดอุทัยธานี
เริ่มก่อสร้าง ปี พ.ศ. 2445 (ร.ศ.121)

ศาลจังหวัดอุดรธานี
สร้างระหว่าง ปี พ.ศ. 2446-2450
(สร้างเสร็จเมื่อใดหลักฐานไม่ปรากฏ)

ศาลจังหวัดกำแพงเพชร
(สร้างเสร็จเมื่อใดหลักฐานไม่ปรากฏ)

ศาลจังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2448 (ร.ศ.124)
ปัจจุบันใช้เป็นทำการศาลแขวงราชบุรี

ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี
ปี พ.ศ.2449 (ร.ศ.125)

ศาลจังหวัดเพชรบุรี
พิธีเปิด 5 เมษายน พ.ศ. 2451 (ร.ศ.127)

ศาลจังหวัดสมุทรสงคราม 22 มีนาคม
พ.ศ. 2468 เดิมเป็นสถานที่ราชการของ
โรงเรียนพลทหารเรือที่ 1 แห่งกองทัพเรือ

ศาลจังหวัดระนอง ปี พ.ศ. 2433

ศาลจังหวัดชุมพร ร.ศ.120 (พ.ศ. 2444)

ศาลจังหวัดไชยา ร.ศ.125
(ปี พ.ศ. 2449) สมัย ร.5

ศาลจังหวัดภูเก็ต
สร้างเสร็จ 31 มีนาคม พ.ศ. 2495
(ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน 2520)

ศาลจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2458

ศาลจังหวัดนครราชสีมา

ศาลจังหวัดพัทลุง
ปี พ.ศ. 2471

ศาลจังหวัดสงขลา พิธีเปิด
24 มิถุนายน พ.ศ. 2484

อาคารศาลยุติธรรมในปัจจุบัน

อาคารศาลที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและประโยชน์ของการใช้งานตลอดมา โดยเดิมอาจแบ่งรูปแบบของศาลตามขนาดว่าเป็นศาลขนาดใหญ่ หรือเล็ก และใช้แบบแปลนเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมาก โดยการก่อสร้างอาคารศาลจะไม่ยึดถือตามแบบเดิม แต่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบและทรงอาคารเป็นอาคารสมัยใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

ศาลฎีกา สร้างปี
พ.ศ. 2481

ศาลจังหวัดน่าน พ.ศ. 2505

ศาลจังหวัดขอนแก่น สร้างปี พ.ศ. 2506

ศาลจังหวัดสิดัว (ปากช่อง)
ปี พ.ศ. 2519

ศาลาหอสมุดแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2529

ศาลาแรงงานกลาง
25 เมษายน 2523

ศาลจังหวัดอุบลราชธานี (เดชอุดม) เปิดทำพิธีฯ พ.ศ. 2543 (อาคารกรมตำรวจเดิม)

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี 27 ตุลาคม 2530

ศาลจังหวัดกำแพงเพชร

ศาลจังหวัดตรัง

ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี เปิดทำการ 10 กันยายน พ.ศ. 2524

ศาลจังหวัดนนทบุรี สร้างปี พ.ศ. 2528

ศาลจังหวัดสมุทรปราการหลังปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2532

ศาลอุทธรณ์ ปี พ.ศ. 2535

ศาลแพ่ง ปี พ.ศ. 2535

ศาลเยาวชนและครอบครัว
จังหวัดราชบุรี สร้างเสร็จ ปี พ.ศ. 2539

ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู แบบมาตรฐาน 20 บัลลังก์ (1 มีนาคม 2543)

ศาลจังหวัดพญา 19 กันยายน 2544

ศาลจังหวัดสมุทรสาคร

แบบจำลองอาคารศาลจังหวัดสมุทร
(กำลังก่อสร้าง)

แบบจำลองอาคารสำนักงานอธิบดี
ผู้พิพากษาศาล
ศาลแขวง และศาลเยาวชนและครอบครัว
จังหวัดเชียงใหม่
(อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง)

แบบจำลองอาคารศาล
จังหวัดขอนแก่น (อนาคต)

▲ แบบจำลองอาคารศาลจังหวัดสระบุรี (อนาคต)

▲ แบบจำลองอาคารศาลแขวงนนทบุรี (อนาคต)

▶ แบบจำลองอาคารศาลแขวงดุสิต
(อนาคต)

ห้องพิจารณาคดี (อดีต-ปัจจุบัน)

ต้นฉบับที่ ๑๓๓๓ ๗, ๑๓ ๕๕

พิจารณาคดี เรื่อง ปล้นทรัพย์

ห้องพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม

การจัดห้องพิจารณาของศาล มีหลักวิชาการอยู่ เพราะการจัดโดยถูกต้องย่อมอำนวยผลดีให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยเรียบร้อยรวดเร็วและถูกต้อง สรุปก็คือ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปสำเร็จบริบูรณ์ตามความประสงค์ ลักษณะของห้องพิจารณาศาลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการควรจะต้องประกอบไปด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ

1. ห้องพิจารณาของศาลจะต้องมีลักษณะสง่าผ่าเผย

โดยเหตุผลก็เพราะห้องพิจารณานี้เองเป็นสถานที่ที่รัฐปฏิบัติหน้าที่สำคัญที่สุดหน้าที่หนึ่งแก่ประชาชนคือการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน ได้แก่การตัดสินชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างเขา และรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ด้วยเหตุสำคัญเช่นนี้ จึงเป็นหลักการที่สถานที่นี้จะต้องมีความสง่าผ่าเผยเป็นประการต้น ผู้ที่ขึ้นมาเกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้สึกว่าสถานที่นี้มีความเข้มแข็งและจริงจัง มีพล และอำนาจ และมีปกาติ และพร้อมกันไปนี้ก็มีความเป็นธรรมที่บริสุทธิ์อยู่ทุกขณะ สำหรับห้องพิจารณาของศาลไทยมีหลักสำคัญอยู่ที่พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหนือบัลลังก์และม่านสีคล้ำหลังบัลลังก์ ทั้งสองนี้จัดไว้เพื่อหลักการในเรื่องความสง่าผ่าเผย

* คำบรรยาย เรื่อง ลักษณะของห้องพิจารณาของศาลตามหลักวิชาการ โดย นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เลขาธิการที่ประชุมสภาคณะกฤษฎีกา
อาชญากรรม เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2497 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ห้องพิจารณาของศาลต้องมีลักษณะก่อให้เกิดความสละสลวยและเกรงกลัว ในการที่จะกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริง

ความยุติธรรมอันสมบูรณ์จะอำนวยให้ได้ก็ต่อเมื่อได้ประจักษ์ในความจริงหรืออีกนัยหนึ่งการพิจารณาของศาลเป็นการค้นหาความจริงการกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริงจึงเป็นปฏิปักษ์ต่อหลักการนี้ ลักษณะ และบรรยากาศในศาลย่อมจะช่วยให้เป็นอย่างมากที่จะทำให้ผู้ที่ตั้งใจมาแต่เดิม จะกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริงเปลี่ยนใจเสียได้ สำหรับศาลไทยของเรา การประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ประจำศาลเป็นไปตามหลักการนี้ มิใช่แต่เพียงเพื่อประโยชน์สำหรับพยานสาบานตนอย่างเดียวเท่านั้น

3. แสง เสียง และการวางระยะของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในห้องพิจารณาจะต้องเป็นไปโดยถูกต้อง

แสงและเสียงในห้องพิจารณา ย่อมประกอบอยู่ด้วยที่จะทำให้ผู้ให้ถ้อยคำเกิดความสละสลวยและเกรงกลัวในการที่จะกล่าวคำเท็จหรือปิดบังความจริงได้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่หลักการข้อนี้ได้ถูกมองข้ามไปเสียเป็นอันมาก อาจเป็นด้วยเหตุที่ในขณะที่ก่อสร้างยังไม่มีความเห็นในหลักการนี้ดีพอก็ได้ และในบางแห่ง ยังเคราะห์ร้ายที่แสงแม้แต่มีกี่ส่องสาดเข้าห้องผู้พิพากษา ทำให้พราไม่เห็นหน้าตาของพยานถนัดและยังผิดสุขลักษณะ ซึ่งแสงต้องส่องสาดเข้าเฉียงด้านหลัง การพิจารณาคดีนั้นไม่ใช่สักแต่จะได้ฟังคำพูดหรือเห็นกิริยาอาการเท่านั้น ยังมีอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญมาก คือการประทับใจเป็นไปในทางดีและทางร้าย และอาจกล่าวได้ว่ามีผล ไปถึงการวินิจฉัยชี้ขาดด้วยโดยไม่ต้องสงสัย ไม่ว่าจะเป็นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ฉะนั้นแสงก็ตามเสียงก็ตามเป็นสิ่งสำคัญมากในการประทับใจ

ส่วนเรื่องกลุ่มของผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในห้องพิจารณาคดีนี้หมายถึงที่นั่งทำงานของผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ โจทก์ จำเลย และพยาน ที่ถูกต้องจะต้องอยู่ระยะที่กะทัดรัด ปราศจากอุปสรรคในการสดับและสังเกตซึ่งกันและกัน กลุ่มผู้ปฏิบัติงานนี้ไม่ว่าจะจัดตั้งที่นั่งในรูปใดควรจะต้องอยู่ในระยะวงกลม ซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 16 ฟุต และไม่ควรไกลจากกันจนต้องเดินเข้าหากันเมื่อจะพูดกัน สำหรับห้องที่ปฏิบัติงานอันเคร่งเครียดนั้น ถ้าทางระบายอากาศไม่ดี ผลที่เกิดขึ้นในที่นั้นคือทำให้ทำงานนอน ใจคอหงุดหงิด และมีอารมณ์ที่ชวนทะเลาะวิวาท

4. เครื่องใช้เครื่องประดับในห้องพิจารณาคดีจะต้องเป็นไปโดยถูกต้อง

เครื่องใช้เครื่องประดับที่ดีช่วยให้อารมณ์ดีขึ้นเป็นที่แน่นอน เครื่องใช้ต้องสะอาด เรียบร้อย และเป็นระเบียบ อีกทั้งเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน โดยไม่สะท้อนถึงความสง่างามที่จำเป็น เครื่องประดับในห้องทำงาน ไม่จำเป็นจะต้องฟุ่มเฟือยและมีค่า ควรจะมุ่งแต่สิ่งที่เป็นสาระตะประโยชน์เป็นสำคัญ ตู้หนังสือ ตู้เก็บสำนวน ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ แล้วไม่ควรนำมาตั้งในห้องพิจารณา

การจัดห้องพิจารณาของศาลให้ถูกต้องนั้น ช่วยในการรักษาความยุติธรรมให้ดำเนินไปโดยถูกต้องเรียบร้อยและรวดเร็วได้จริง

ห้องพิจารณาคดีศาลหัวเมือง สมัยรัชกาลที่ ๕ ขณะพิจารณาคดีอุกฉกรรจ์
ซึ่งได้ตัดสินลงโทษประหารชีวิตจำเลย

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสระบุรี

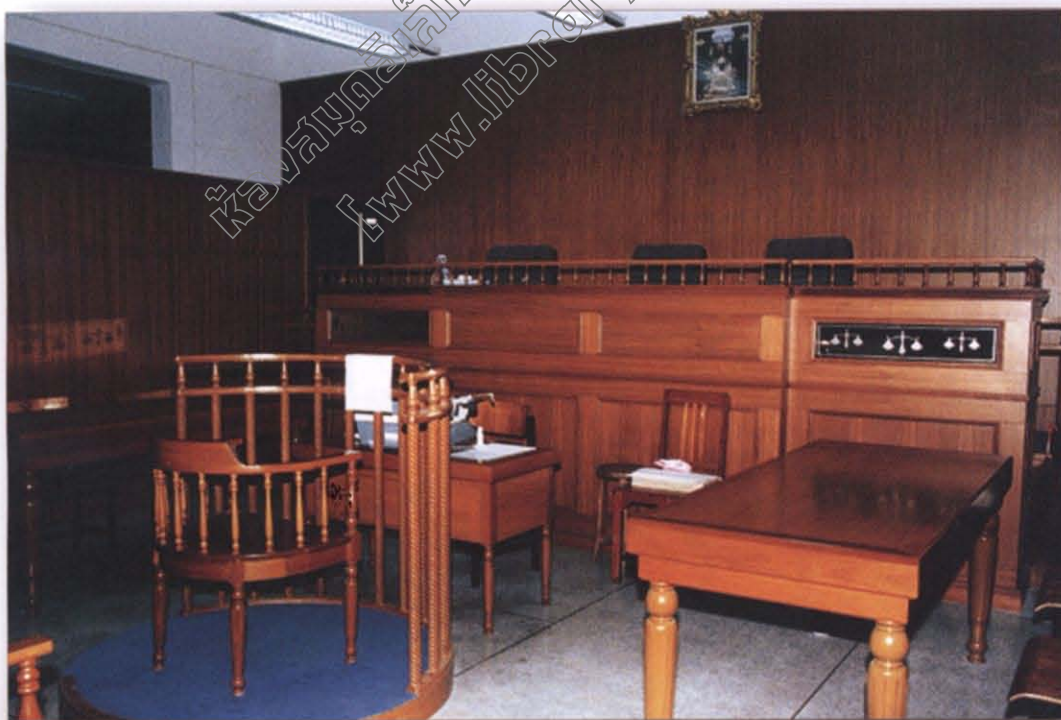
ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสิงห์บุรี

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ไปรษณีย์หลักฐานเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

ห้องพิจารณาคดีศาลจังหวัดสกลนคร

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นห้องพิจารณาคดีศาลใด

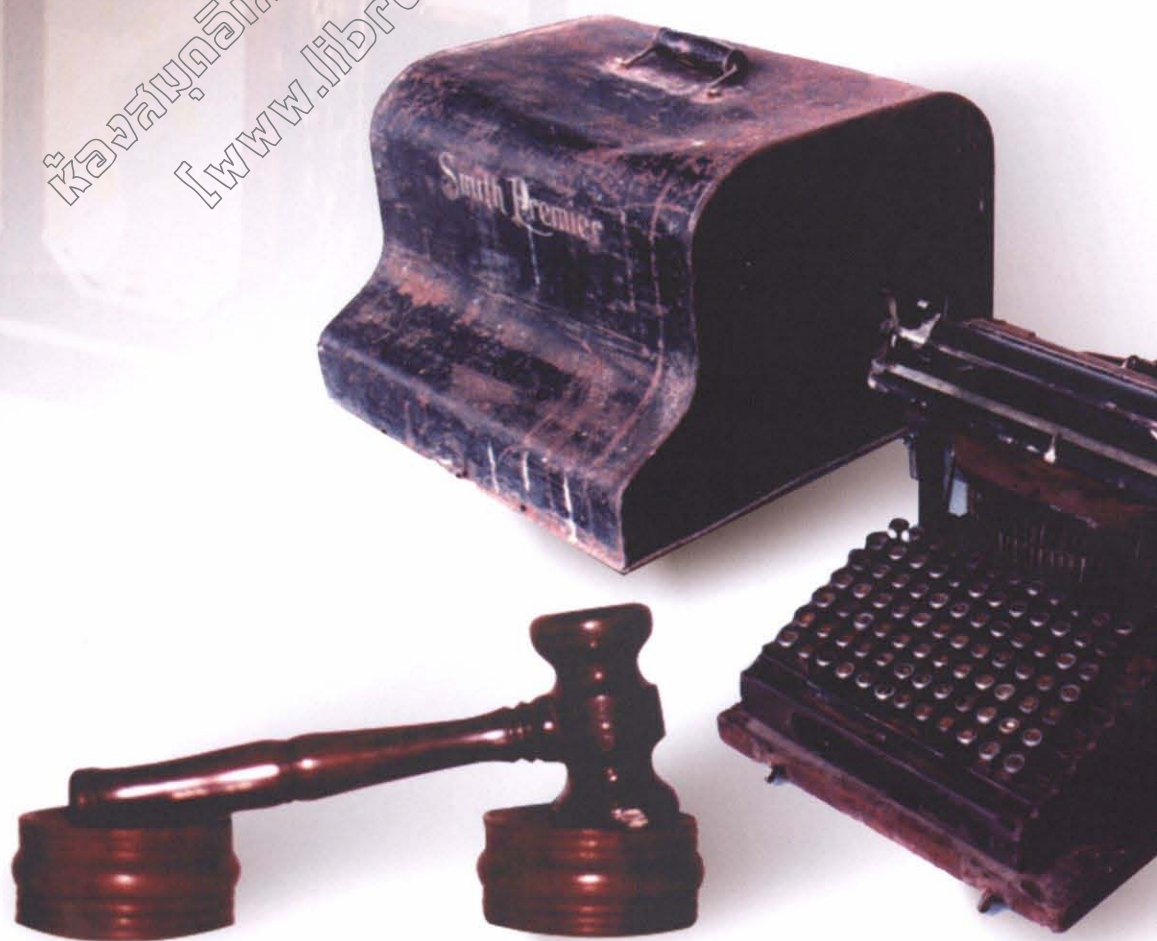

ห้องพิจารณาคดีศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

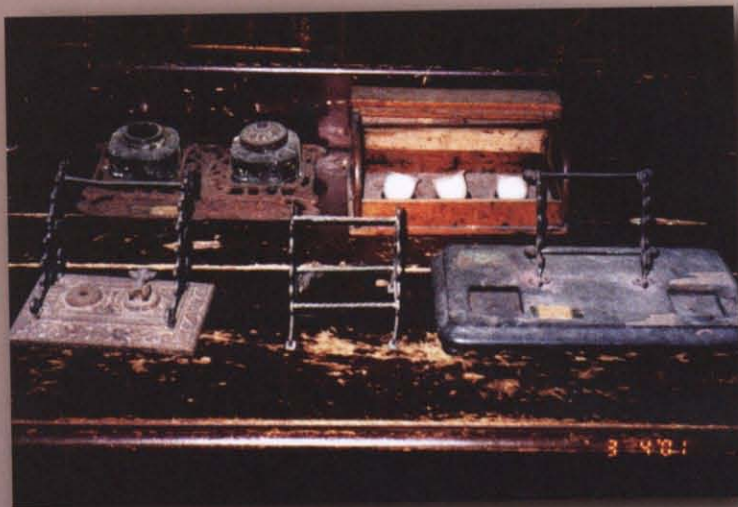

ห้องพิจารณาคดีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

บ่วงใต้ตุลาการ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
[www.library.coi.go.th]

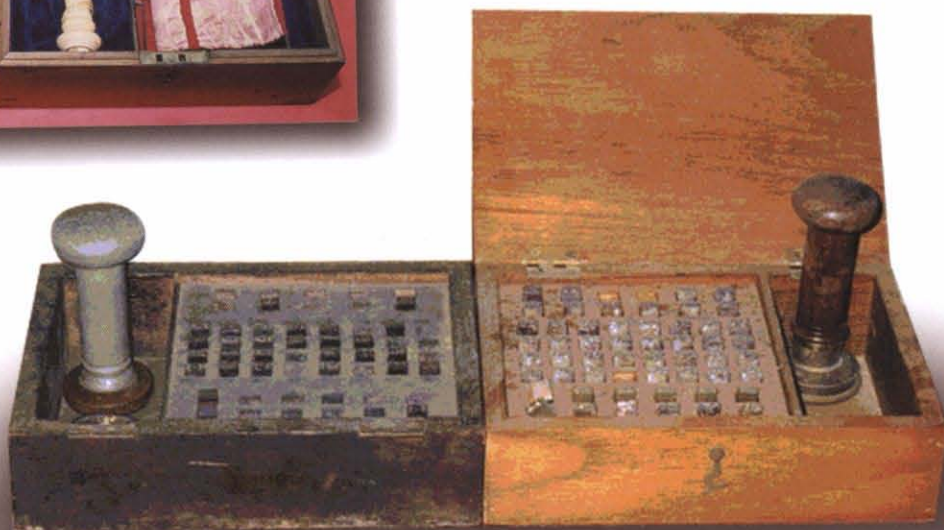

ตราประจำวัน
คิ้วางดินสอ ปากกา น้ำหมึก

ตราตุลทำด้วยงาช้าง

ตราประจำวัน

กฎหมายตราสามดวง

หนังสือกฎหมายราชบุรี

พิมพ์ดีด ยี่ห้อ สมิทพรีเมียร์

ฆ้อน

เหยือกน้ำ

ดาซังโบราณ

ที่ใส่หมากเงิน

กุญแจทองเหลือง

กระถางรูป

เก้าอี้ผู้พิพากษา

โต๊ะไม้สักเก้าอี้หนัง

ตู้เซฟ

ตู้เซฟ

กระดิ่ง

กระโถนปากแตร

บ้านพักพิพิพากษา (อดีต-ปัจจุบัน)

▶ บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2445

▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดร้อยเอ็ด
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดสงขลา
สร้างเมื่อปี ร.ศ. 128

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาล
จังหวัดกาฬสินธุ์

▶ บ้านพักอธิบดีผู้พิพากษามา ค 9
จังหวัดสงขลา
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดสงขลา
ไม่ทราบปี พ.ศ.
สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดไชยา
ไม่ทราบปี พ.ศ.
สร้างที่แน่นอน

▲ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นบ้านพักผู้พิพากษาศาลใด

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปัตตานี
(หลวงสุทธีมนต์ฉนวนเคยพักอาศัยอยู่)
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดไชยา
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดแพร่ (รองอำมาตย์เอก
หลวงสุทธีขันธ์ฤตวิทย์ ผู้พิพากษาเคยพักอาศัยอยู่)
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร
สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2453

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดแพร่
(อำมาตย์เอกพระอินทประชา ผู้พิพากษา
เคยพักอาศัยอยู่) ไม่ทราบปี พ.ศ.
สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดตราด
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน
ภาพถ่ายเมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2470

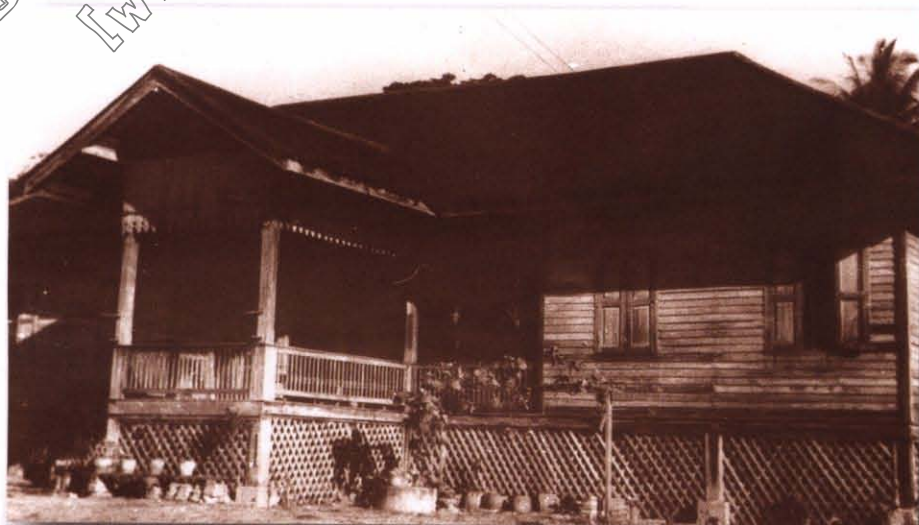
▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีน
(พระรัตนัญญวินิจัย ผู้พิพากษา
มณฑลปราจีน เคยพักอาศัย)
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▶ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีน
(พระนนทประชา ผู้พิพากษามณฑลปราจีน
เคยพักอาศัย ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดปราจีน
(พระยาอุลลธรธรรมาธิบดีธาดา
ผู้พิพากษามณฑลปราจีน)
ไม่ทราบปี พ.ศ. สร้างที่แน่นอน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดปัตตานี

▶ บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

▲ บ้านผู้พิพากษาศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี

บ้านพักผู้พิพากษาในปัจจุบัน

▲ บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์

บ้านพักผู้พิพากษาศาลจังหวัดบุรีรัมย์

บ้านพักผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดนครปฐม

เสื้อครุยของผู้พิพากษา

สมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีพระราชกำหนดให้ผู้พิพากษาทุกชั้นที่เป็นเนติบัณฑิตสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตในเวลาขึ้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดี แต่หาได้มีกฎหมายกำหนดให้มีเสื้อครุยซึ่งเป็นเครื่องแบบของตุลาการและตะโตะยุติธรรมโดยเฉพาะ จึงเป็นที่มาของพระราชบัญญัติเสื้อครุยตุลาการและตะโตะยุติธรรม พ.ศ. 2534 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. เสื้อครุยข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมให้มีลักษณะและส่วนประกอบ

1.1 เสื้อครุยข้าราชการตุลาการเป็นเสื้อครุยทำด้วยผ้าสีดำยาวเหนือข้อเท้าพอประมาณหลังจับ ตัวเสื้อผ่าอกตลอดติดซิปมีแถบกำมะหยี่สีดำกว้าง 6.5 เซนติเมตรตลอดด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง และโอบรอบคอ แขนเสื้อจับปลายบานยาวระดับศอก มีตราติดที่หน้าอกด้านซ้าย ลักษณะของตราเป็นโลหะวงกลมกลุ่สีทองมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 เซนติเมตร ด้านบนของตรามี ตราตุลย์ตั้งอยู่บนพานสองชั้นโดยมีฐานรองรับ ด้านล่างของตรามีครุฑจับนาคช้อนทับอยู่บนฐานรองรับ ด้านซ้ายและขวาของตรามีลายดอกบัวกลม ด้านละ 4 ดอกโอบล้อมด้านข้างของขอบวงกลม ซึ่งเป็นที่มาของกฎกำหนดตราศาลยุติธรรมในปัจจุบัน

1.2 เสื้อครุยตะโตะยุติธรรมมีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเสื้อครุยข้าราชการตุลาการ เว้นแต่เสื้อเป็นสีน้ำเงินเข้ม และแถบกำมะหยี่เป็นสีม่วงน้ำเงิน

2. ข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรมอาจสวมหรือใช้เสื้อครุยในกรณีที่เกี่ยวด้วยกิจศาลและกระทรวงยุติธรรม หรือในโอกาสอันควรแต่มิให้สวมในเวลา ที่เป็นคู่ความหรือเวลาที่เป็นพยานศาล

เสื้อครุยผู้พิพากษาในอดีต

เสื้อครุยตะโตะยุติธรรม

เสื้อครุยผู้พิพากษาศาลยุติธรรมในปัจจุบัน

แสดงตนปัญหาและตราประจำวัน

ศาลเป็นสถาบันเก่าแก่ที่ก่อตั้งมานาน และมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงงานในด้านต่าง ๆ ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ ซึ่งการพัฒนาอย่างหนึ่งคือ

“การเปลี่ยนแปลงวิธีการชำระค่าธรรมเนียมศาล” โดยการชำระค่าธรรมเนียมศาลในคดีแพ่งแต่เดิมนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 149 วรรคสอง (เดิม) ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี 2487 โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2487 บัญญัติไว้ว่า “ค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือนำมาวางศาลโดยวิธีปิดแสตมป์ตามจำนวนที่ต้องปิดลงไว้ในคำคู่ความ คำร้อง ใบรับ หรือเอกสารอื่น ๆ นั้น”

จากบทบัญญัติข้างต้น ทำให้การชำระค่าธรรมเนียมศาลต้องใช้วิธีนำเอาแสตมป์ภาษามาปิดในคำคู่ความ คำร้อง ใบรับหรือเอกสารอื่น ๆ และผู้พิพากษาจะใช้ “ตราประจำวัน” ประทับลงบนแสตมป์ภาษานั้น แล้วเซ็นชื่อมาแสตมป์ภาษานั้น ดังกล่าวด้วย

โดยต้องเสียเวลานับแสดมปีศาจกว่าครบถ้วนตามจำนวนทุนทรัพย์หรือไม่ ต้องเสียเวลาประทับตราประจำวันและเซ็นชื่อมาแสดมปีศาจสำนวนละหลาย ๆ นาที

สำหรับงานด้านธุรการนั้นก็จะมีปัญหาเกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมศาลโดยวิธีปิดแสดมเป็นอย่างมากมาย อาทิเช่น การเก็บรักษาแสดมปี การปิดแสดมปี บางทีแสดมปีก็ขาดหาไม่ได้ หรือบางทีหากาวปิดแสดมปีจนสำนวนเลอะเทอะดูไม่เรียบร้อย เป็นต้น

จากความไม่สะดวกดังกล่าวข้างต้น ต่อมาปี 2527 จึงมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2527 มาตรา 4 ออกใช้บังคับ โดยยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 149 และใช้ข้อความใหม่แทนว่า “ค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือวางศาลเป็นเงินสดหรือเช็คซึ่งธนาคารรับรองโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับเงินให้” บทบัญญัติข้างต้นนี้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบันและผลตามกฎหมายมาตรานี้ทำให้การชำระค่าธรรมเนียมศาลด้วยการปิดสมุดบัญชี และการใช้ตราประจำวัน กับการยื่นข้อหาสมุดบัญชีการหมดไปจากระบบงานศาลและมีใบเสร็จรับเงินเข้าสู่สำนวนแทน

*คัดย่อจากวารสารยุติธรรม ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2539

ตราประจำวัน

ระบบบันทึกคำพยาน*

การบันทึกคำพยานเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งในการดำเนินคดีของคุณความและการรับฟังพยานหลักฐานของศาล โดยคำเบิกความพยานจะถูกบันทึกไว้เป็นหลักฐานในสำนวนและใช้อ้างอิงในคำพิพากษา ซึ่งคุณความหรือประชาชนสามารถใช้บันทึกคำพยานนี้ตรวจสอบดุลพินิจของศาล และหากมีการอุทธรณ์ฎีกา ศาลสูงก็จะใช้บันทึกคำพยานนี้เพื่อบทวนคำพิพากษาของศาลล่าง ดังนั้น การบันทึกคำพยานจึงมีความสำคัญ

ในส่วนแบบการบันทึกคำพยานอาจแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ

1. บันทึกด้วยถ้อยคำสำนวนของผู้พิพากษาเอง วิธีนี้ผู้พิพากษาจะฟังคำเบิกความของพยานก่อนแล้วจึงสรุปจดบันทึกด้วยถ้อยคำสำนวนของผู้พิพากษาเอง การบันทึกคำพยานแบบนี้มีข้อดีตรงที่ข้อความซึ่งบันทึกจะสั้น กระชับรัด คาสถสูงอ่านได้รวดเร็ว แต่ก็มีข้อเสียคืออาจมีข้อโต้แย้งว่าผู้พิพากษาสรุปความไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่พยานเบิกความหรือบันทึกไม่ครบถ้วน

2. บันทึกทุกคำพูดที่พยานเบิกความ เช่น บันทึกด้วยเทปเสียง บันทึกด้วยเทปภาพและเสียง (วีดีโอเทป) หรือจดตัวเลข ซึ่งศาลจะบันทึกถ้อยคำทุกอย่างทั้งคำถามและคำตอบของพยาน ข้อดีของการบันทึกคำพยานแบบนี้ คือ คำเบิกความพยานมีรายละเอียดครบถ้วน แต่มีข้อเสีย คือ คำเบิกความที่บันทึกไว้จะยืดเยื้อเกินไป และบางครั้งสิ่งที่บันทึกไว้ก็ไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาทั้งการบันทึกแบบนี้ต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ ต้องมีอุปกรณ์เฉพาะ และใช้งบประมาณสูง นอกจากนี้เมื่อคู่ความจะถอดคำเบิกความออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคำเบิกความพยานหรือใช้ในการอุทธรณ์ฎีกาก็อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รวมทั้งการบันทึกทุกคำพูดที่พยานเบิกความดังกล่าวอาจไม่สะดวกต่อการพิจารณาคดีของศาลสูง

สำหรับระบบบันทึกคำพยานอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ระบบ คือ

1. การจับบันทึกคำพยานด้วยลายมือของผู้พิพากษา เป็นวิธีการบันทึกคำพยานในระบบดั้งเดิม โดยเมื่อพยานตอบคำถามของทนายความแล้ว ผู้พิพากษาจะสรุปใจความของคำตอบแล้วจับบันทึกด้วยลายมือของผู้พิพากษาเอง และเมื่อบันทึกคำพยานเสร็จแล้วก็จะอ่านให้พยานและคู่ความฟังแล้วให้ทุกฝ่ายลงลายมือชื่อเป็นการรับรองความถูกต้องไว้ บันทึกคำพยานนี้จะถูกรวมไว้ในสำนวนซึ่งคู่ความสามารถขอตรวจหรือคัดสำเนาได้ อุปสรรคของการบันทึกคำพยานระบบนี้ คือ เรื่องของลายมือที่อ่านยาก

[illegible]

- นายโชติช่วง ท้าววงศ์ ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา เขียนเรียงจากเอกสารสรุปการสัมมนา เรื่องระบบบันทึกคำพยาน สำนักวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม : บทความเรื่องการบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัล โดยนายจักรกฤษณ์ เจนเฉษฎา ผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง : บทความเรื่องการบันทึกคำพยานในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยนายสุภัทร สุทธิมนัส ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

2. การบันทึกคำพยานด้วยเสียงแทนการจดด้วยลายมือ ระบบนี้ผู้พิพากษาจะฟังคำเบิกความของพยานตอบคำถาม ทยายความแล้วจึงสรุปใจความพุดอัดเสียงผ่านไมโครโฟนลงในเครื่องบันทึกเทปเมื่อพุดอัดเสียงได้ช่วงระยะเวลาหนึ่งก็จะ ถอดม้วนเทปจากเครื่องส่งไปให้เจ้าหน้าที่ถอดความจากเทปพิมพ์ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรนำกลับมาอ่านให้พยานและคู่ ความฟัง แล้วให้ทุกฝ่ายลงลายมือชื่อเป็นการรับรองความถูกต้องไว้ ระบบนี้ช่วยให้ผู้พิพากษาสะดวกและสบายมากกว่าการ จดบันทึกคำพยานด้วยลายมือ ทั้งช่วยแก้ปัญหาลายมือที่อ่านไม่ออกด้วย

ระบบบันทึกคำพยานด้วยเสียงแทนการจดด้วยลายมือมีวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบการจดบันทึกคำพยาน ด้วยลายมือของผู้พิพากษาไม่มาก ขั้นตอนโดยรวมก็จะเหมือนกับระบบการจดบันทึกคำพยานด้วยลายมือของผู้พิพากษา เพียงแต่เปลี่ยนจากการจดบันทึกมาเป็นการใช้เสียงแทนเท่านั้น นอกจากนี้ระบบนี้จะใช้อุปกรณ์น้อยและประหยัด จึงนิยมใช้ กันแพร่หลายในศาลต่างๆ ทั่วประเทศในปัจจุบัน

3. การบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียงทุกคำพุด ระบบนี้ศาลจะบันทึกถ้อยคำทุกอย่างทั้งคำถามและคำตอบ ของพยาน โดยสื่อบันทึกเสียงอาจเป็นเทป แลบบันทึกเสียง ซีดี หรืออาร์ตติสก์และบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือระบบเทคโนโลยีอื่น และเมื่อมีการบันทึกคำเบิกความพยานด้วยระบบนี้แล้ว ถ้าวาพยานได้ เบิกความโดยชอบ ไม่จำเป็นต้องพิมพ์คำเบิกความเป็นลายลักษณ์อักษรนำมาอ่านให้พยานและคู่ความฟังแล้วลงลายมือชื่อ รับรองไว้อีก ระบบนี้ใช้อยู่ในศาลล้มละลายกลาง และทดลองใช้ในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง โดยมีข้อกำหนดและระเบียบของศาลรองรับแน่วปฏิบัติ

4. การบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียงและบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) เป็นระบบล่าสุดที่พัฒนาด้วยการนำ เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ระบบนี้จะบันทึกกระบวนการสืบพยานทั้งหมดทุกอย่างตามที่มีการสืบพยานจริงและระยะเวลาจริง โดยใช้การบันทึกเทปเสียงควบคู่ไปกับการบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องผู้พิพากษาสรุปความ ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่พยานเบิกความหรือผู้พิพากษาบันทึกคำพยานไม่ครบถ้วน และผลดีคือการสืบพยานสามารถดำเนินไป ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว แต่ข้อเสียคงมีอยู่ตรงที่กล่าวไปแล้วในเรื่องแบบการบันทึกคำพยานแบบที่สองคือ คำเบิกความที่ บันทึกไว้จะยืดยาวเกินไปและบางครั้งสิ่งที่บันทึกไว้ก็ไม่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา โดยอุปสรรคสำคัญในการนำระบบนี้มาใช้ คือ อุปกรณ์มีราคาสูงมากและการใช้อุปกรณ์ต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะ

ปัจจุบันศาลที่นำระบบการบันทึกคำพยานนี้ไปใช้คือ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การบันทึกคำพยานของศาลฎีกา
แผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การบันทึกคำพยานของศาลล้มละลายกลาง

เป็นระบบการบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียงทุกคำพูด โดยผู้พิพากษาอาจจะจดบันทึกย่อส่วนตัวไว้เพื่อใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีประกอบด้วย ส่วนนายคู่ความก็จะต้องมีเสมียนนายมาช่วยจด อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ศาลจะใช้ในการพิจารณาพิพากษาก็คือ เทปเสียงเท่านั้น

ระบบนี้จะไม่มีการถอดเทปออกเป็นสายลักษณะอักษร คู่ความฝ่ายใดประสงค์จะใช้ประโยชน์จากข้อความในเทปดังกล่าวก็ต้องถอดเทปเองโดยมีเจ้าหน้าที่ของศาลควบคุม ดังนั้น การเข้าถึงข้อมูลจึงมีความสะดวกน้อยกว่าระบบเดิม โดยเฉพาะหากมีอุทธรณ์ฎีกา ผู้เกี่ยวข้องจะต้องเสียเวลาในการถอดเทปมาก

ระบบบันทึกคำพยานนี้อาจจะใช้ได้กับศาลล้มละลายกลางเพราะคดีล้มละลายมีประเด็นปัญหาไม่ยุ่งยาก แต่หากเป็นคดีอื่นที่มีข้อโต้แย้งมากอาจมีปัญหาต้องพิจารณาว่าจะนำไปใช้ได้หรือไม่

การบันทึกคำพยานของศาลล้มละลายกลาง

ห้องพิจารณาคดี

กล้องสำหรับถ่ายภาพเฉพาะพยานขณะเบิกความ

บันทึกภาพพยานขณะเบิกความ
ต่อศาลโดยวิดีโอวงจรปิด

กล้องบันทึกที่วัดโอวจรปิด

ห้องพิจารณาคดี

การบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลของศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศกลาง

การบันทึกเสียงด้วยระบบดิจิทัลมีหลักการใกล้เคียงกับการบันทึกคำพยานด้วยเทปเสียงของศาลล้มละลายกลาง ต่างกันตรงที่การบันทึกเสียงนั้นจะได้จัดเก็บไว้ในรูปแบบของเทปเสียงแต่จะแปลงเสียงและจัดเก็บไว้ในรูปแบบของดิจิทัลแทน ในการดำเนินการดังกล่าวนี้จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดการ โดยเขียนโปรแกรมที่สามารถแปลงเสียงให้อยู่ในรูปของดิจิทัลและสามารถจัดเก็บไว้ในหน่วยบันทึกข้อมูล (hard disc) ของเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออาจจัดเก็บไว้ในแผ่นคอมแพค ดีสก์ (compact disc) หรือที่เรียกกันว่าแผ่นซีดีได้ การบันทึกเสียงในรูปแบบดิจิทัลนี้มีส่วนที่ดีคือมีความคมชัดของเสียง นอกจากนั้นการค้นหาคำแห่งของถ้อยคำที่บันทึกไว้นั้นสามารถทำได้ง่ายกว่าโดยการจัดการของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างเช่น ต้องการจะฟังคำให้การของพยานในช่วงที่สำคัญ หากได้มีการบันทึกเวลาไว้โปรแกรมก็จะสามารถเปิดเสียงของพยานในช่วงนั้นได้ทันที ต่างกับเทปเสียงที่ต้องมีการเปิดเครื่องเล่นเทปไปข้างหน้าแบบเร็ว (fast forward) หรือ เล่นถอยหลัง (revise) และเปิดเสียงจนกว่าจะพบช่วงที่ต้องการจะฟัง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัดเก็บเสียงในรูปแบบของดิจิทัลนี้จะประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บมากกว่า โดยเก็บในรูปแบบของแผ่นซีดีจากการเบิกความได้หลายชั่วโมง ในขณะที่เทปเสียงจัดเก็บได้ม้วนละ 1 ชั่วโมงเท่านั้น ดังนั้นการบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลจึงเป็นพัฒนาการไปอีกขั้นหนึ่ง

อนึ่ง การบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลนี้ ถือว่าเป็นโครงการนำร่องที่นำมาทดลองใช้กับคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางโดยศาลได้ดำเนินการร่างระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการใช้ระบบการบันทึกคำพยานด้วยระบบนี้เพื่อนำมาใช้ในช่วงเริ่มต้น ส่วนการใช้วิธีการนี้แม้ข้อก้ำกัมนของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะมีได้กำหนดไว้ดังเช่นของศาลล้มละลายกลาง แต่การดำเนินการก็อาจทำได้โดยอาศัยข้อกำหนดของศาลทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยความตกลงกันระหว่างคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อความสะดวกและรวดเร็วได้ ในขั้นนี้การบันทึกคำพยานของศาลด้วยวิธีนี้จะต้องอาศัยข้อกำหนดของนี้อยู่จนกว่าจะมีการดำเนินการแก้ไขข้อกำหนดให้รองรับวิธีการนี้ต่อไป

ประโยชน์ของการบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลคือ

- ผู้พิพากษามีสิทธิในการรับฟังคำให้การของพยาน และสามารถซักถามรายละเอียดและข้อสงสัยจากพยานได้โดยตรง ไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการสรุปถ้อยคำใหม่อีกครั้ง
- ถ้อยคำของพยานจะเป็นข้อมูลโดยตรง มิใช่เกิดจากการสรุปหรือย่อจากผู้พิพากษา โดยเฉพาะคดีที่มีความสลับซับซ้อนหรือเป็นเรื่องเฉพาะทางที่มีศัพท์เทคนิคอยู่ด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่าการบันทึกถ้อยคำในลักษณะนี้จะมีประโยชน์อย่างมาก
- ระยะเวลาในการสืบพยานจะสั้นลงประมาณครึ่งหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการสืบพยานด้วยวิธีการทั่วไปเนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาบันทึก พิมพ์ และอ่านคำให้การอีกครั้ง

การบันทึกคำพยานในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2534 ข้อ 19 วรรคหนึ่งและวรรคสอง กำหนดให้ การนั่งพิจารณาคดีของศาลใช้วิธีบันทึกคำพยานด้วยการบันทึกเสียง (เทป) และบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) โดยใช้เครื่องบันทึกเสียง (เทป) พร้อมกัน 2 เครื่อง เป็นการป้องกันความผิดพลาด ส่วนเครื่องบันทึกภาพและเสียง (วีดีโอเทป) จะใช้ 5 เครื่อง บันทึกในมุมกล้องต่างๆ เช่น บันทึกภาพผู้พิพากษา 1 กล้อง และบันทึกภาพพยานกำลังเบิกความ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีเครื่องบันทึกภาพและเสียงเป็นชุดตัดต่อภาพจากกล้องทั้งห้าอีก 1 ชุด โดยชุดตัดต่อจะบันทึกภาพและเสียงไปพร้อมกันกับกล้องอีกห้าตัว ซึ่งหากเป็นตอนที่ผู้พิพากษาพูดก็จะตัดต่อภาพจากกล้องที่ถ่ายผู้พิพากษาหากเป็นโจทก์ จำเลย หรือพยานพูดก็จะตัดภาพของผู้นั้นบันทึกในวีดีโอเทปของชุดตัดต่อ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าชุดตัดต่อเป็นการรวมภาพของกล้องทั้งห้ากล้องโดยมีเนื้อหาเช่นเดียวกัน และมีภาพของทุกฝ่ายขณะที่พูด และการตัดต่ออาจรวมสองกล้องมาไว้ในชุดตัดต่อพร้อมกันได้ เช่น ขณะที่ผู้พิพากษากำลังสนทนากับจำเลยในเรื่องการตรวจเอกสารและการนำพยานจำเลยมาไต่สวนในศาลว่าสมควรและจำเป็นแค่ไหนเพียงใด โดยกล้องที่ 1 จับภาพผู้พิพากษา ส่วนกล้องที่ 2 จับภาพจำเลย ก็สามารถนำภาพจากกล้องทั้งสองกล้องมาบันทึกในวีดีโอเทปของชุดตัดต่อได้ โดยแบ่งภาพไว้คนละมุม ม้วนวีดีโอเทปทั้งหมดนี้เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาซึ่งคดีถึงที่สุด ศาลฎีกาจะเก็บไว้เฉพาะวีดีโอเทปชุดตัดต่อ

การบันทึกคำพยานโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะไม่มีกรออดเทปเสียงพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีการบันทึกคำพยานเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วให้พยานลงลายมือชื่อแต่อย่างใด แต่จะถือเอาเทปและเสียงวีดีโอเทปเป็นหลักฐานว่าพยานได้เบิกความไว้อย่างไร

สำหรับการคัดคำเบิกความพยานและรายงานกระบวนการพิจารณา เมื่อคู่ความร้องขอและได้รับอนุญาตจากองค์คณะผู้พิพากษาแล้ว ในส่วนคำเบิกความพยาน คู่ความจะต้องนำม้วนวีดีโอเทปเปล่ามามอบให้เจ้าหน้าที่อัดสำเนาให้จากม้วนวีดีโอเทปของชุดตัดต่อโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม ส่วนรายงานกระบวนการพิจารณา เจ้าหน้าที่จะถ่ายสำเนาให้โดยคิดค่าถ่ายเอกสารหน้าละ 1 บาท ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ

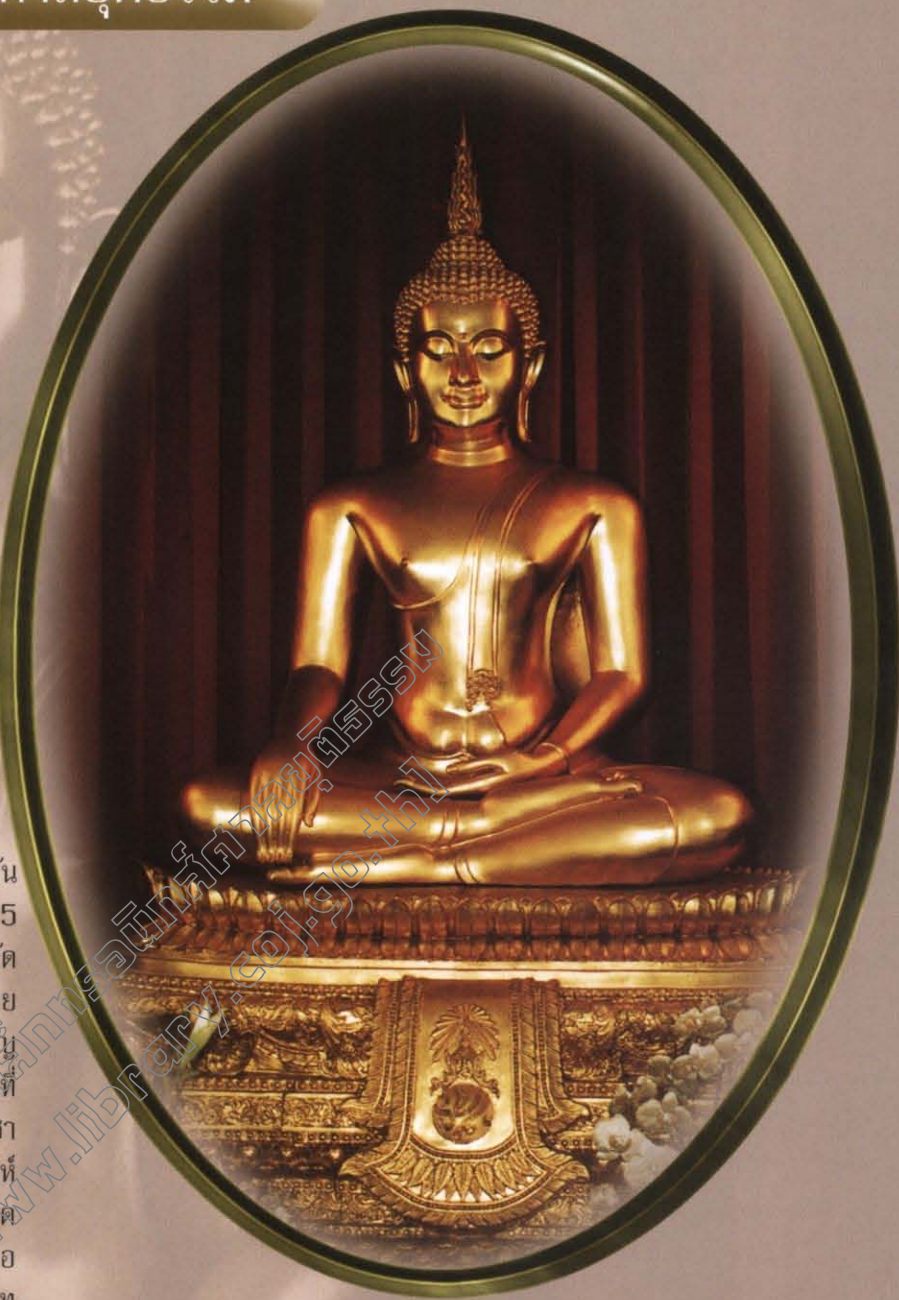
พระพุทธรูปประจำศาลยุติธรรม

“พระพุทธรูปธรรมโลกนาถ”

พระพุทธรูปบูชาประจำศาลฎีกา

ศุภมัสตูล่วง 100 ปี นับแต่วันสถาปนากระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2535 กระทรวงยุติธรรมได้จัดสร้างพระพุทธรูปบูชาประจำศาลฎีกา โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญอักษรพระปรมาภิไธย ภปร. ประดิษฐานที่ฝ่าทิพย์พระพุทธรูป ซึ่งได้รับพระบรมราชานุญาตให้จำลองแบบมาจากพระพุทธรูปชินสีห์วัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งเป็นศิลปะสุโขทัยขนาดหน้าตักกว้าง 99.99 เซนติเมตร และขอพระราชทานนามพระพุทธรูปจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระมหากรุณาตามที่ขอ และพระราชทานนามพระพุทธรูปบูชาประจำศาลฎีกาว่า “พระพุทธรูปธรรมโลกนาถ” อันแปลว่า พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งของโลกอย่างยุติธรรม

ต่อมาเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2542 เวลา 09.09 นาฬิกา ศาลฎีกาได้ประกอบพิธีบวงสรวงและอัญเชิญพระพุทธรูปธรรมโลกนาถจากโรงหล่อมาประดิษฐาน ณ ศาลฎีกา หลังจากที่พระพุทธรูปธรรมโลกนาถได้ประดิษฐาน ณ ศาลฎีกาแล้ว ศาลฎีกาได้มีคำสั่งศาลฎีกาที่ 34/2542 แต่งตั้งคณะทำงานจัดพิธีเบิกพระเนตร โดยมีท่านจร อำนาจวัฒนา รองประธานศาลฎีกาในขณะนั้น เป็นประธานคณะทำงาน ซึ่งคณะทำงานได้ดำเนินการเพื่อประกอบพิธีเบิกพระเนตร “พระพุทธรูปธรรมโลกนาถ” โดยได้กราบทูลอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายกเสด็จเป็นองค์ประธานทรงประกอบพิธีเบิกพระเนตร ในวันพฤหัสบดีที่ 23 มีนาคม 2543 เวลา 11.43 นาฬิกา

พระชัยวัฒน์พุทธยุติธรรมโลกนาถ

พระชัยวัฒน์พุทธยุติธรรมโลกนาถ จัดสร้างขึ้นเป็นที่ระลึกเนื่องใน
วโรกาส อัญเชิญพระพุทธยุติธรรมโลกนาถประดิษฐาน ณ ศาลฎีกา
เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2542

หลวงพ่อศรีอุดม
พระพุทธรูปบูชาประจำศาลอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ มีพระพุทธรูปหนึ่งองค์ เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ มี
ข้อสันนิษฐานที่เชื่อถือได้ว่าสร้างในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยฝีมือช่าง
หลวงเป็นพระพุทธรูปมิ่งขวัญอยู่คู่ศาลอุทธรณ์มาตั้งแต่เดิมและเรียกกัน
จนติดปากว่า “หลวงพ่อศรีอุดม”

หลวงพ่อศรีอุดม ประดิษฐานอยู่ ณ ห้องโถงของศาลอุทธรณ์ ซึ่ง
สถานที่แห่งนี้ปัจจุบันใช้เป็นที่ปฏิบัติกรรมฐานและวิปัสสนาของข้าราชการ
ในศาลอุทธรณ์และศาลต่างๆ

ภาพถ่ายสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (อาคารใหม่)

โดยที่มนุษย์เป็นทรัพยากรสำคัญขององค์กร ความสำเร็จในการพัฒนาคน จึงเป็นชัยชนะและความอยู่รอดของแต่ประเทศ ศาลยุติธรรมตระหนักถึงปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนมาโดยตลอด อันเป็นที่มาของการจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะขึ้นเพื่อรองรับภารกิจในการพัฒนาบุคลากรของศาลยุติธรรม ให้เท่าทันและสามารถรองรับปริมาณคดีตลอดจนความซับซ้อนยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ของคดีที่มาสู่ศาล รวมทั้งความรุดหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนความก้าวหน้าที่ไม่หยุดยั้งของโลก หน่วยงานในการพัฒนาคนของศาลยุติธรรมในรูปแบบ ของ “แผนกฝึกอบรม” จึงได้เกิดขึ้น และได้เติบโตมาตามลำดับจากอดีตในนามของ “กองฝึกอบรมและสัมมนา” จากนั้นได้ปรับเปลี่ยนสถานะมาเป็น “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” ที่พร้อมจะก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาของศาลยุติธรรมอย่างเต็มศักยภาพ

ภาพถ่ายสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (อาคารเก่า)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นมาของ “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” จึงใคร่ขอย้อนอดีตตั้งแต่เริ่มแรก

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ สมัยที่นายกิตติ สีนนท์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้มีการรวมงานของกองการคดีกับงานในส่วนที่เกี่ยวกับผู้พิพากษาไว้ด้วยกัน จัดตั้งเป็น “สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ” ซึ่งมีฐานะเป็นกรมสังกัดกระทรวงยุติธรรมตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีการแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยมี “กองฝึกอบรมและสัมมนา” เป็นกองหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ สมัยที่นายสุธรรม ภัทราคม ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เพิ่ม “สำนักงานคุมประพฤติกลาง” ไว้ในสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๑

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ สมัยที่นายสอาด ปิยวรรณ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๒๙ ยกฐานะของกองฝึกอบรมและสัมมนาให้สูงกว่ากอง โดยใช้ชื่อว่า “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ”

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ สมัยที่พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้เพิ่ม “สำนักงานอนุญาโตตุลาการ” (ปัจจุบัน คือ “สำนักกระบวนข้อพิพาท”) ไว้ในสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๓

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมัยที่นายประภาศน์ อวยชัย ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มีการแยกส่วนราชการของ “สำนักงานคุมประพฤติกลาง” ออกจากสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ และยกฐานะขึ้นเป็นกรมจึงได้มีการปรับปรุงส่วนราชการของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการอีกครั้งหนึ่งตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จากผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๕ ที่กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระโดยมีอธิบดีการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวได้รับการอนุวัติตามโดยมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และจากผลของการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานศาลยุติธรรมและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการโดยประกาศของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ” ได้รับการปรับโครงสร้างในฐานะของ “สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม” ตั้งแต่วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๓

ความจำเป็นของการเริ่มโครงการก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

นับตั้งแต่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการปรับปรุงกองการคดีให้มีฐานะเป็นกองวิชาการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ก็ได้กำหนดให้มีแผนกฝึกอบรมรวมอยู่ด้วย ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการตามความมามีมาดังกล่าวมาข้างต้น จึงกำเนิดกองฝึกอบรมและสัมมนาขึ้น โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาข้าราชการลูกจ้างของกระทรวงยุติธรรมและประชาชนทั่วไป รวมทั้งสรรหาทุนจากต่างประเทศให้ข้าราชการได้ไปศึกษา คูงาน และฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ ตลอดจนจัดทำเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่แก่ข้าราชการ ลูกจ้างของกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากภาระหน้าที่ของกองฝึกอบรมและสัมมนาที่มีการขยายตัว ตลอดจนความจำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการในการยกฐานะกองฝึกอบรมและสัมมนาขึ้นเป็นสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ทั้งได้ย้ายที่ทำการจากอาคารกระทรวงยุติธรรม สนามหลวง มาอยู่ที่อาคารศาลแขวงพระนครเหนือ ถนนรัชดาภิเษก เพื่อการพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการที่เต็มรูปแบบ และเพิ่มศักยภาพในการให้บริการทางด้านกิจการหอพักแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย

ทั้งจากการเติบโตของปริมาณคดีอันส่งผลกับการเพิ่มจำนวนบุคลากรในระบบ ทำให้ห้องพักจำนวน ๕๐ ห้องของสถาบัน ฯ ไม่สามารถรองรับปริมาณงานฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในการจัดทำแผนอัตรากำลัง ๓ ปี รอบที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๙) ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้มีวิทยาลัยข้าราชการตุลาการ วิทยาลัยข้าราชการตุลาการ และฝ่ายเทคโนโลยีฝึกอบรม ซึ่งสำนักงาน ก.พ. อนุมัติแล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายด้วยข้อจำกัดหลาย ๆ ประการ อาทิ สถาบัน ฯ ไม่มีอาคารเป็นของตนเองต้องอาศัยอยู่ในอาคารศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งทำการบางส่วนได้ถูกเรียกคืนในเวลาต่อมา และจากภารกิจที่ต้องสนองตอบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลาแต่สามารถดำเนินการได้เพียงบางส่วน นอกจากนี้ยังมีโครงการประจำ รวม ๓ หลักสูตรที่ใช้เวลาในการฝึกอบรมยาวนานถึงโครงการละ ๔ เดือน โดยอบรมทั้งภาคกลางวันและกลางคืน และพักแรมอยู่ที่สถาบัน ฯ ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม ได้แก่ การฝึกอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา การฝึกอบรมผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และการฝึกอบรมผู้บริหารงานตุลาการ ซึ่งทั้ง ๓ หลักสูตรดังกล่าวถือว่าความประพฤติและการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละรายเป็นส่วนสำคัญในการชี้วัดว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่หรือไม่ด้วย

การดำเนินงานตามโครงการ

ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๖ สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ในโครงการก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ วงเงินก่อสร้าง ๓๐๑,๕๖๐,๐๐๐ บาท คาดว่าจะใช้ที่ดินที่ราชพัสดุบริเวณถนนแจ้งวัฒนะ ซึ่งในครั้งนั้นนายสุวิทย์ คุณกิตติ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ให้ความสำคัญกับการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

ต่อมาเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จากการที่คณะกรรมการพิจารณาที่ดินที่ทำงานของหน่วยงานราชการในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลักได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาหาที่ดินหลักกรรมและแนวทางการใช้ที่ดินราชพัสดุโดยเห็นสมควรให้หน่วยงานที่มีลักษณะงานหลักเป็นงานด้านฝึกอบรม ซึ่งอาคารฝึกอบรม และมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเดินทางเข้ามารับการฝึกอบรมไปตั้งอยู่ที่อื่นที่เหมาะสมกว่า ซึ่งสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้พิจารณาเห็นว่าที่ดินบริเวณถนนรัชดาภิเษกข้างอาคารศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้เช่ามาจากการรถไฟแห่งประเทศไทยมีความเหมาะสมที่จะก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ จึงได้ขออนุมัติหลักการในเรื่องนี้จากนายไสว พัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้น จากงบประมาณการออกแบบอาคารสถาบัน ฯ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท บริษัทคอนซัลแตนต์ออฟเทคโนโลยี จำกัด ได้รับการว่าจ้างให้เป็นผู้ออกแบบอาคารสถาบัน ฯ ในวงเงิน ๖,๕๐๖,๖๓๐ บาท ซึ่งแบบดังกล่าวได้เสร็จสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๓๘ เป็นอาคารสูง ๑๙ ชั้น

ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ในสมัยที่ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นค่าก่อสร้างอาคารตามรูปแบบที่ได้ออกแบบไว้ในขณะนั้นเป็นเงิน ๔๐๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยเบิกจ่ายปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๙

จากนั้นได้เห็นชอบให้จ้างเอกชนควบคุมงานก่อสร้างอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการในวงเงิน ๗,๕๕๘,๗๕๐ บาท โดยอนุมัติให้โอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ รายการก่อสร้างอาคารสถาบัน ฯ ที่ตั้งไว้ จำนวน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นค่าควบคุมงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๙ จำนวน ๑,๒๕๙,๘๐๐ บาท พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๒,๕๑๙,๕๘๐ บาท พ.ศ. ๒๕๔๑ จำนวน ๒,๕๑๙,๕๘๐ บาท และปีงบประมาณ ๒๕๔๒ จำนวน ๑,๒๕๙,๗๙๐ บาท และสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก่อนนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายด้วยซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามเสนอ

ทั้งนี้การก่อสร้างได้ดำเนินการโดยบริษัทชลนิธิ จำกัด ในที่ดินบริเวณถนนรัชดาภิเษก ข้างศาลแขวงพระนครเหนือ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้เช่ามาจากการรถไฟแห่งประเทศไทย ระยะเวลาการก่อสร้างเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙ ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๓ สำหรับบริษัทที่ปรึกษาคุมงานก่อสร้างคือบริษัทโปรเฟสชั่นแนลโปรเจกต์เมเนจเม้นท์ จำกัด และอาคารได้เสร็จสมบูรณ์จากการตกแต่งภายในของกรมโยธาธิการ

ภารกิจของสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

การฝึกอบรมผู้พิพากษา

ประเทศไทยเคยใช้วิธีการสรรหาผู้พิพากษาโดยการแต่งตั้งอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมา ระยะหลังจึงใช้วิธีการสรรหาโดยการสอบแข่งขันแล้วเปลี่ยนมาเป็นการสรรหาโดยการสอบคัดเลือก ในช่วงเวลาที่ทำกรสรรหาโดยการแต่งตั้ง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะเข้าปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีการฝึกอบรมเลย ส่วนในช่วงที่มีการสรรหาโดยการสอบแข่งขันและสอบคัดเลือก ได้ทำการฝึกอบรมบ้างแต่ก็ไม่เป็นพิธีการและไม่ได้เข้มงวดกวดขันแต่ประการใด

ช่วงที่ทำการสรรหาผู้พิพากษาโดยการแต่งตั้งนั้น ผู้เป็นเนติบัณฑิตจะได้รับเลือกเป็นผู้พิพากษา การแต่งตั้งผู้พิพากษานั้นเป็นการกระทำโดยแต่งตั้งโดยไม่มีกรอบรมแต่อย่างใด เป็นเช่นนี้ตลอดมาจนกระทั่งมีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธศักราช ๒๔๘๕ กฎหมายฉบับนี้ได้กล่าวถึงการอบรมผู้พิพากษาไว้อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกในมาตรา ๒๗ ดังนี้

“มาตรา ๒๗ ก่อนบรรจุผู้สอบคัดเลือกเข้ารับราชการให้มีการอบรมตามเวลาและวิธีการที่คณะกรรมการตุลาการจะกำหนด”

จากสาเหตุของการบัญญัติเกี่ยวกับการอบรมไว้ในระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการเป็นครั้งแรกจึงได้มี “กำหนดการอบรมเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการสามัญชั้นโท” ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมจาก “ระเบียบการอบรมผู้ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการสามัญ” ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๓” หลังจากนั้นกำหนดการอบรม ฯ ดังกล่าวได้ถูกแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ จนกระทั่งได้มีระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๔๙๔ พ.ศ. ๒๕๐๐ และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ตามลำดับ ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้มีการอบรม ๓ ประเภท คือ

๑. การอบรมปฐมนิเทศ
๒. การอบรมการพิจารณาพิพากษาคดี
๓. การอบรมภาควิทยาการ

พิธีเปิดการศึกษาอบรมปฐมนิเทศ หลักสูตร
ผู้ช่วยผู้พิพากษา รุ่นที่ 45
(วิทยาลัยข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม)

ทั้งนี้ การอบรมตามระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้มีการอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีและภาควิทยาการก่อนจะแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาก็ยังไม่อาจปรับได้ว่าเป็นการ อบรมแบบ Pre-Service Training โดยผู้ช่วย ฯ แต่ละคนต้องศึกษาหาความชำนาญเอาเอง ทั้งนี้เนื่องจาก Tutor แต่ละท่านมีงานมากจนไม่มีเวลาพอที่จะฝึกสอนผู้ช่วย ฯ

จวบจนเมื่อมีการก่อตั้งสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการขึ้นการฝึกอบรมผู้พิพากษาได้มีการปรับปรุงวิธีการฝึกอบรมใหม่ โดยใช้วิธีการอบรมแบบ Pre-Service Training อย่างเต็มรูปแบบ กล่าวคือเมื่อมีการบรรจุผู้สอบคัดเลือกได้แล้ว ผู้ได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมที่สถาบัน ฯ (กินนอนประจำ) มีกำหนด ๔ เดือน รวมทั้งรับการอบรมภาควิทยาการจนจบสิ้นแล้วส่งไปรอการอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลต่าง ๆ อีกเป็นเวลา ๑ ปี จากนั้นผู้ช่วยผู้พิพากษาที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามศาลต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ อีกเป็นเวลา ๑ ปี ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการชุดหนึ่ง หากเห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและความประพฤติเหมาะสมจึงจะพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาในศาลต่างจังหวัด จากนั้นระเบียบการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาได้รับการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และครั้งสุดท้ายสุด คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (กบศ.) ได้ปรับปรุงระเบียบการอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษาอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเน้นให้ผู้ช่วยผู้พิพากษาเข้ารับการอบรมการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างเต็มที่มากยิ่งขึ้น

การประชุมเรื่อง บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย กับความยุติธรรมของชาติ (TAMC) วิทยาลัยการยุติธรรม

นับเนื่องจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๕ ได้กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและรองรับการมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระดังกล่าว อาทิ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๗ วรรคสอง ได้กำหนดให้ “การแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นให้เสนอแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี” ดังนั้น จึงส่งผลให้สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำเป็นต้องเตรียมโครงการฝึกอบรมเพื่อรองรับการฝึกอบรมแก่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาลก่อนการได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลชั้นต้นด้วย

นอกจากนี้จากผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๖ ที่กำหนดให้การพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาศรบองค์คณะโดยผู้พิพากษาซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีได้ จะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีมิได้ นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา ๒๔๑ ของรัฐธรรมนูญ ฯ ก็ได้กำหนดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญามีสิทธิ ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม จึงได้เตรียมโครงการฝึกอบรมผู้พิพากษารองรับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวเพื่อประสิทธิภาพในการพิจารณาคดีโดยสมบูรณ์ด้วย

นอกจากโครงการฝึกอบรมดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว การเตรียมการของสถาบันข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ในโครงการอื่น ๆ เพื่อรองรับการเติบโตในตำแหน่งของผู้พิพากษาในแต่ละชั้นศาล ทั้งเพื่อการรองรับการปรับเปลี่ยนของ กฎหมายต่าง ๆ ที่ปรับตัวไปตามความเป็นไปของโลกาภิวัตน์ด้วย

นอกจากภารกิจของสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมในการฝึกอบรมข้าราชการตุลาการศาล ยุติธรรมดังกล่าวมาข้างต้น การพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรมยังเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่สถาบัน ฯ ได้เตรียมพร้อมในการจัด โครงการฝึกอบรมเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลังจากการก่อตั้งสำนักงานศาลยุติธรรมที่ได้แยกศาลจากกระทรวง ยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ข้าราชการศาลยุติธรรมสามารถเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมในการรองรับการบริหารงานศาล ยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการจัดหลักสูตรเพื่อรองรับการเติบโตในตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม หรือเพื่อเสริมสร้างความ รู้เฉพาะด้านที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการศาลยุติธรรมด้วย

สำหรับภารกิจอีกด้านหนึ่งจะเป็นการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลที่เป็นผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง ซึ่งมีความสำคัญในการประสานการปฏิบัติงานระหว่างศาลยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

การฝึกอบรมล่ามอิสระภาษาอังกฤษ
(วิทยาลัยข้าราชการศาลยุติธรรม)

สรุป

สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้ปรับปรุงและปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาตามลำดับ ในการก้าวให้ทันกับการพัฒนาบุคลากรของศาลยุติธรรม ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ดังกล่าวเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถอันเป็นความชำนาญเฉพาะด้าน ความสำเร็จในการพัฒนาคนของสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจึงย่อมเป็นความสำเร็จ ของศาลยุติธรรมด้วย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมได้เป็น แหล่งประสิทธิ์ประสาทความรู้ต่าง ๆ อันมีความจำเป็นในการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล ยุติธรรมที่สำคัญยิ่ง ณ โอกาสแห่งการเปิดทำการของอาคารสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล ยุติธรรมแห่งใหม่ อันเป็นอาคารสูง ๑๙ ชั้น เพื่อรองรับการพัฒนาบุคลากรของศาลยุติธรรมอย่างเต็ม คักยภาพในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๕ อันถือเป็นวันสถาปนาศาลยุติธรรมครบ ๑๒๐ ปีด้วยนี้ นับเป็นนิมิตร หมายอันดียิ่งที่ศาลยุติธรรมจะสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อการเป็นหลักค้ำจุนประเทศ และการเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

คณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึก

1. นายเลียร	เจริญวัฒนา	เป็นที่ปรึกษา
2. นายโชติช่วง	ทัพวงศ์	เป็นประธาน
3. นายชาติชาย	อัครวิบูลย์	เป็นคณะกรรมการ
4. นายวิชัย	ช่างหัวหน้า	เป็นคณะกรรมการ
5. นางกรกันยา	สุวรรณพานิช	เป็นคณะกรรมการ
6. นายสุรพล	คงลาภ	เป็นคณะกรรมการ
7. นายมนตรี	ศิลป์มหาบัณฑิต	เป็นคณะกรรมการ
8. นายสุทธิพล	ทวีชัยการ	เป็นคณะกรรมการ
9. นายสุรัฐพล	ฤทธิ์รักษา	เป็นคณะกรรมการ
10. นางสาวจารุณี	ฐานรตาภรณ์	เป็นคณะกรรมการ
11. นางวิวรรณ	เหรียญนาค	เป็นคณะกรรมการ
12. นางกมลทิพย์	กรวิจิตรกุล	เป็นคณะกรรมการ
13. นางสาวศรีสง่า	ไผ่ธอ	เป็นคณะกรรมการ
14. นายจำกัต์	ชุมพลวงศ์	เป็นคณะกรรมการ
15. นางสาวอนงค์จิตต์	โอภาสชาติ	เป็นคณะกรรมการ
16. นายพงศ์ศักดิ์	พ่วงพงษ์	เป็นคณะกรรมการ
17. นางสาวสุนีย์	วีระเวชสุกิจ	เป็นคณะกรรมการและเลขานุการ
18. นายมฤดา	สุขเอม	เป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19. นายสามารถ	มะยมทอง	เป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
20. นางสาวนิตยา	ไทยประเสริฐ	เป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นาย สุรัฐพล ฤทธิ์รักษา (ผู้ออกแบบปก)

ออกแบบและจัดพิมพ์โดย บริษัท คัมปาย อิมเมจจิ่ง จำกัด

68 ซอยแสนสบาย แยก1 ถนนพระราม 4 พระโขนง คลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทร. (02) 661-3571-3, แฟกซ์ (02) 661-3570

[illegible]

0000035540

347.9706

123681

ส6ว

3540

2545

347.9706

สำนักงานศาลยุติธรรม

123681

ส6ว

วันศาลยุติธรรม 21 เมษายน

2545

2545.

ณ.7

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
www.library.sci.go.th

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม
[www.library.coj.go.th]